

DE TRE KJEDELEDD 3 15

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 93. ÅRGANG

deltakere på UNP 2015

SPECIAL-
NUMMER

GJENNOM 24 ÅR!

DEN GODE OVERMESTER

2
48

Nå har de nyvalgte embedsmenn i loger og leire startet sin toårige embedsperiode. Det er store forhåpninger til at dette skal bli en periode med god utvikling i våre Ordensenheter. Gode logemøter og leirslagninger med tilfredse søstre og brødre. Det er en kjensgjerning at den viktigste faktoren for å oppnå en god utvikling handler om ledelse og lederskap. I Odd Fellow Ordenen er lederen av enheten gitt et stort ansvar med store fullmakter men også omfattende forpliktelser. Jeg mener at den viktigste lederen i Ordenen er Overmester i logen. Skal vi som Orden lykkes, er vi avhengig av at vi har dyktige og kompetente Overmestre. Det er også bakgrunnen for ledelsesprosjektet, Den gode Overmester, som det arbeides med i regi av Norsk Odd Fellow Akademi. Prosjektet som er et felles svensk-norsk prosjekt, har som mål å komme med konkrete tiltak for å få best mulige Overmestre.

Det er gjennomført en omfattende spørreundersøkelse av de Overmestrene som nå er ferdige med sin embedsperiode og skal gå inn i embedet som Eks Overmester. De aller fleste Overmestre både i Sverige og Norge har besvart undersøkelsen som gir oss nyttig informasjon over hvilke tiltak som bør iverksettes. Det kommer tydelig frem at behov for en bedre innføring i embedsfunksjonen og en mer systematisk opplæring, er et viktig element. Nominasjon og rekrutteringsprosessen er også et viktig område som kan forbedres. Neste fase i prosjektet er å utvikle to konkrete tiltak som det vil bli kjørt pilotprosjekter på. Det ene er å utvikle et mentorprogram for Overmestrene, for på en best mulig måte å støtte dem i sin embedsfunksjon. Det andre tiltaksområdet er å se om vi kan forbedre nominasjons- og rekrutteringsprosessen spesielt med fokus på å sikre logene en best mulig Overmester. Ut fra de erfaringer vi vil få med prosjektet og pilotfasen, vil vi innføre ordninger til bruk i alle enheter.

Skal vi lykkes må det å bli Overmester være attraktivt, motiverende og gi hver enkelt et godt personlig utbytte.

Storlogens kunnskapsnevnd har laget et kursopplegg som de aller fleste nyvalgte og nyutnevnte embedsmenn nå har gått igjennom. Ut fra de tilbakemeldinger jeg har fått, er dette særdeles godt mottatt og har gitt en god innføring i oppgavene til embedsmennene. Kursmateriellet er trykket og hver enkelt skal nå ha fått sin håndbok som aktivt kan brukes gjennom hele embedsperioden. En målsetning er at alle skal kunne mestre sine oppgaver på en trygg og god måte slik at logemøtene blir utbytterike, høytidelige og givende.

De nye embedsmenn går nå en utfordrende og spennende tid i møte i sine embedsfunksjoner. Jeg håper at de gjennom et målbevisst arbeid både kan sikre en god rekruttering og ekspansjon, men også avholde gode og innholdsrike møter med fokus på at hver søster og bror skal trives i Odd Fellow Ordenen.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

INNHold 3/15

STOR SIRE HAR ORDET	2	WASHINGTON	28
INNHoldSFORTEGNELSE	3	NIAGARA OG OTTAWA	30
191 NORSKE UNGDOMMER OG UNP	4	UNP OG BUDORDENE	32
UNP-PROGRAMMET	6	DAG RUNAR PEDERSEN: KRONIKK	33
TALEKONKURRANSEN	7	MUSIKK SKAPER GLEDE!	34
UAVHENGIGHETSERKLÆRINGEN	8	HVA FÅR DU MED DEG I LOGEN?	36
BETZY ROSS OG «STARS AND STRIPES»	10	ÅPNINGSTUR TIL MALAWI	38
UN –ORGANISASJONEN	12	LEIROPPSTILLING	39
FRIHETSSTATUEN	14	HVA MED LIKESTILLING?	40
DE AMERIKANSKE FEDRE	16	STATISTIKK OG QUIZ	41
ELLIS ISLAND	18	ODD FELLOW TORGET	42
GROUND ZERO	20	ODD FELLOW UTSTYR	44
DEN AMERIKANSKE KONSTITUSJONEN	21	REDAKTØRENS HJØRNE	46
GETTYSBURG	22	VIKTIGE TELEFONER	47
PRESENTASJON AV DISTRIKT 18 SØSTRE	24	DET EKSISTENSIELLE	48
PRESENTASJON AV DISTRIKT 18 BRØDRE	26		

3
248

191 NORSKE UNP

HAR DRATT PÅ UNITED NATIONS PILGRIMAGE FOR YOUTH

Tiden rett etter 2. verdenskrig var de store refleksjoners tid. Slagord sto i kø:

- Aldri mer krig!
- Forbrødring mellom folkene!
- Sats på de unge!

Det var i dette klimaet at UNP ble unnfanget og utformet.

Fra 1992 til 2015 – altså i 24 år – har til sammen 191 norske ungdommer reist til USA med sine ledsagere for å delta i disse store samlingene. Norske Odd Fellows har finansiert det hele. Dette nummer av DTK er fortellingen om hva ungdommene er med på.

Organisasjonen FN ble opprettet og avløste Folkeforbundet som organisasjonen for verdens nasjoner. Det ble gjort analyser av slutten på 1. verdenskrig. Analysene fortalte at man ikke skal hevne seg på den skyldige i krigsutbruddet slik man hadde gjort etter 1. verdenskrig. Derfor skulle Tyskland gjenoppbygges, ikke gjeldstynges. Og fra alle kanter lød det at man måtte satse på ungdommen. Mange hadde mistet hele sin ungdom i krigens ragnarokk.

I Odd Fellow Ordenen utnevnte Sovereign Grand Master Edward M. Sharpe en tidligere Grand Master og Stor Patriark James S. Lombard, til leder av The Sovereign Grand Lodge's Youth Committee.

Det hele startet med forbilder i en rekke liknende tiltak for ungdom i USA. Ikke minst hadde KFUM og KFUK arrangert en rekke slike ungdomstiltak.

Når nå FN var blitt en realitet som verdensorganisasjon fra 1945, var det ikke unaturlig å knytte UNP opp til FN's visjon og fremtid.

Nå var det mer enn én faktor som knyttet Odd Fellow Ordenen til FN. Den siste av de amerikanske presidenter som var medlem av Odd Fellow Ordenen var Franklin D. Roosevelt (1882-1945). Hans kone, Eleanor Roosevelt (1884-1962), var også Rebekkasøster. Hun satt i den FN-komiteen som arbeidet frem FN's menneskerettighetserklæring. Hun ble også en pådriver for at Odd Fellow Ordenen skulle

GDOMMER

Reiseleder Gunn-Helen Øye

Reiseleder Tove Aalborg

Reiseleder Svanhild Sandem

ha et ungdomsprogram knyttet opp til FN og organisasjonens visjoner for fred og menneskerettigheter.

Etter hvert som prøving og feiling ga grunnlaget for å formulere generelle retningslinjer for programmet, så man at UNP skulle gjenspeile Odd Fellow Ordenens vektlegging på søskenfelleskap og gjensidig forståelse mellom folkene ved å gjøre det mulig for unge mennesker – sponset av Odd Fellow Ordenen – å studere og observere FNs arbeid i praksis.

I 24 år har norsk ungdom deltatt i dette. Ser vi på reiseprogrammet, er det virkelig ingen ferietur. Gjennom dette nummer inviteres alle norske Odd Fellows til å bli med på programmet og få innblikk i noe av hva 191 ungdommer har fått med seg som ballast i livet.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Mangeårig reiseleder, Erlend Sætrang.

Foto: Jon Esben Johnsen

UNITED NATION PILGRIMAGE — ET MEGET HEKTISK PROGRAM

Når folk sier at de skal en tur til USA – bortsett da fra forretningsreisende – ser vi for oss et lett slaraffenliv. Fra avreisen på Gardermoen til returen 14–15 dager etter, er det et tettepakket program hvor det er tidlig opp om morgenen og rimelig sent i seng om kvelden. 2015 var intet unntak i så måte.

Janet Bruce introduserer talekonkurransen.

Svanhild Sandem ved Niagara Falls.

En flokk norske ungdommer i det amerikanske landskap.

PROGRAMMET DAG FOR DAG:

FREDAG 10. JULI:

Samling av alle deltakerne på hotell ved Gardermoen for de siste informasjoner og sjekking at alle formalia er i orden.

LØRDAG 11. JULI:

Tidlig reise med fly til Philadelphia, USA via Frankfurt a.M. i Tyskland. Ankomst Philadelphia og mottakelse av amerikanske Odd Fellows. Innkvartering på hotell.

SØNDAG 12. JULI:

Rundtur i Philadelphia med besøk i de viktige muséer og steder for utarbeidelsen av Den amerikanske Konstitusjon. Besøk til huset til Betty Ross. Reise til New York og innkvartering i nytt hotell.

MANDAG 13. JULI:

Besøk i FN-bygningen med foredrag. Forberedende orientering og talekonkurransen.

TIRSDAG 14. JULI:

Besøk i FN-bygningen med foredrag. Utdeling av oppgavene til talekonkurransen.

ONSDAG 15. JULI:

Besøk i FN-bygningen med foredrag. Første omgang av talekonkurransen.

TORSdag 16. JULI:

Besøk til Ellis Island og Statue of Liberty. Finalen i talekonkurransen.

FREDAG 17. JULI:

Reise mot Washington. Besøk og forestilling om slaget ved Gettysburg.

LØRDAG 18. JULI:

Omvisning i Washington med:

- USAs høyesterettsbygning
- Kongressbiblioteket
- Smithsonian Museums

SØNDAG 19. JULI:

Omvisning i Washington med:

- Arlington æreskirkegård
- Monumentet over 2. verdenskrig
- Pentagon
- Lincolnmonumentet

MANDAG 20. JULI:

Reisedag mot Niagara og den canadiske grense.

TIRSDAG 21. JULI:

Omvisning ved Niagara Falls og historien omkring denne fantastiske naturopplevelsen.

ONSDAG 22. JULI:

Besøk til Canadas hovedstad Ottawa og det canadiske Parlament.

TORSdag 23. JULI:

Reise tilbake til Philadelphia.

FREDAG 24. JULI:

Reise fra Philadelphia og til Frankfurt i Tyskland.

LØRDAG 25. JULI:

Ankomst til Gardermoen litt før kl 12 på formiddagen.

TALEKONKURRANSEN

BLANT DE UNGE DELTAKERNE

Vinnerne av talekonkurransen med 1. prisvinneren Travis Hossack fra Alberta i Canada til venstre og 2. prisvinneren, Christine Selensky of Montana. til høyre og lederen av UNP, søster Janet Bruce i midten.

ten innsatsområdene. Hver av deltakerne sto fritt til å velge sitt taleemne innenfor disse femten emneområdene.

Etter dette måtte alle deltakerne bruke sin fritid de to dagene de hadde til forberedelser. I praksis betyr det at det over hele hotellet skrives, tenkes, strykes og taleprøves for det som skal fremføres på tre minutter.

DEN FØRSTE PRØVEN

De 150 deltakerne deles opp i grupper på omlag tolv. Medlemmene av gruppene er tilfeldig utvalgt slik at ingen kan planlegge å komme sammen. I hver gruppe er det en jury på to medlemmer. Disse skal fylle ut et skjema for hver deltaker hvor en rekke kriterier legges til grunn. Dette er for at bedømmelsen skal bli så objektiv som mulig. Hver deltaker oppnår da et tallpoeng. Resultatene fra de tolv gruppene samles sammen og sammenliknes.

FINALEN

Dagen etter at alle har gjennomført den første prøven, har en gruppe jurymedlemmer valgt ut de seks medlemmene som går til finalen.

Finalen foregår i ballsalen på hotellet med alle deltakerne til stede. Juryen for dette formålet er sammensatt av fire personer. To er gruppeledere på reisen og to eksterne jurymedlemmer er hentet inn fra FN. Vurderingsskjemaet er det samme som ved forrige talekonkurranse. Så holder de seks finalistene hver sine taler.

Etter dette trakk juryen seg tilbake og avgjorde resultatet. Premien er en 1. premie på \$1000 og en 2. premie på \$500.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Når om lag 150 ungdommer fra USA og Europa kommer sammen på UNP, er det vesentlig at man skal lære noe. I løpet av fjorten dager blir det en mengde inntrykk over en bred skala. Men man skal også yte noe og mestre noe. Amerikanerne er nok langt mer vant med «speech contests» enn vi nordmenn. En talekonkurranse hører hjemme i det gamle faget retorikk. Retorikk er et fag med svært mange aspekter som logikk, struktur, argumentasjon, følelser og kunnskapsformidling.

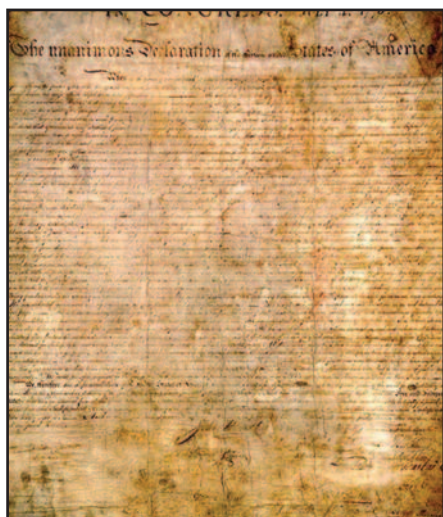
HVORDAN LEGGES TALEKONKURRANSEN OPP?

Alle deltakerne skal være med i talekonkurransen. Den er altså ikke frivillig.

Konkurransen består egentlig av fire elementer.

For det første skal man velge tema. I 2015 skulle talen dreie seg om et av femten delmål for FNs år for sikkerhet, miljø og fred. Gjennom de tre foredragene som alle fikk høre i FN-bygningen, får deltakerne en innsikt og fordypning i FNs program.

I ballsalen på hotellet hvor alle bodde, var det hengt opp på veggene en omfattende dokumentasjon omkring de fem-

Den amerikanske uavhengighets-erklæring er et av den tidens viktigste dokumenter. Grunnen til viktigheten ligger i to forhold.

For det første danner dokumentet grunnlaget for den nasjonen som på godt og ondt har preget hele verden i løpet av de siste vel 150 år. Formuleringene om folkesuverenitet og menneskers likeverd er så viktige at verden ville ha sett annerledes og mer barbarisk ut uten disse formuleringene. De gjentas stadig vekk over hele verden, og mister ikke sin slitestyrke.

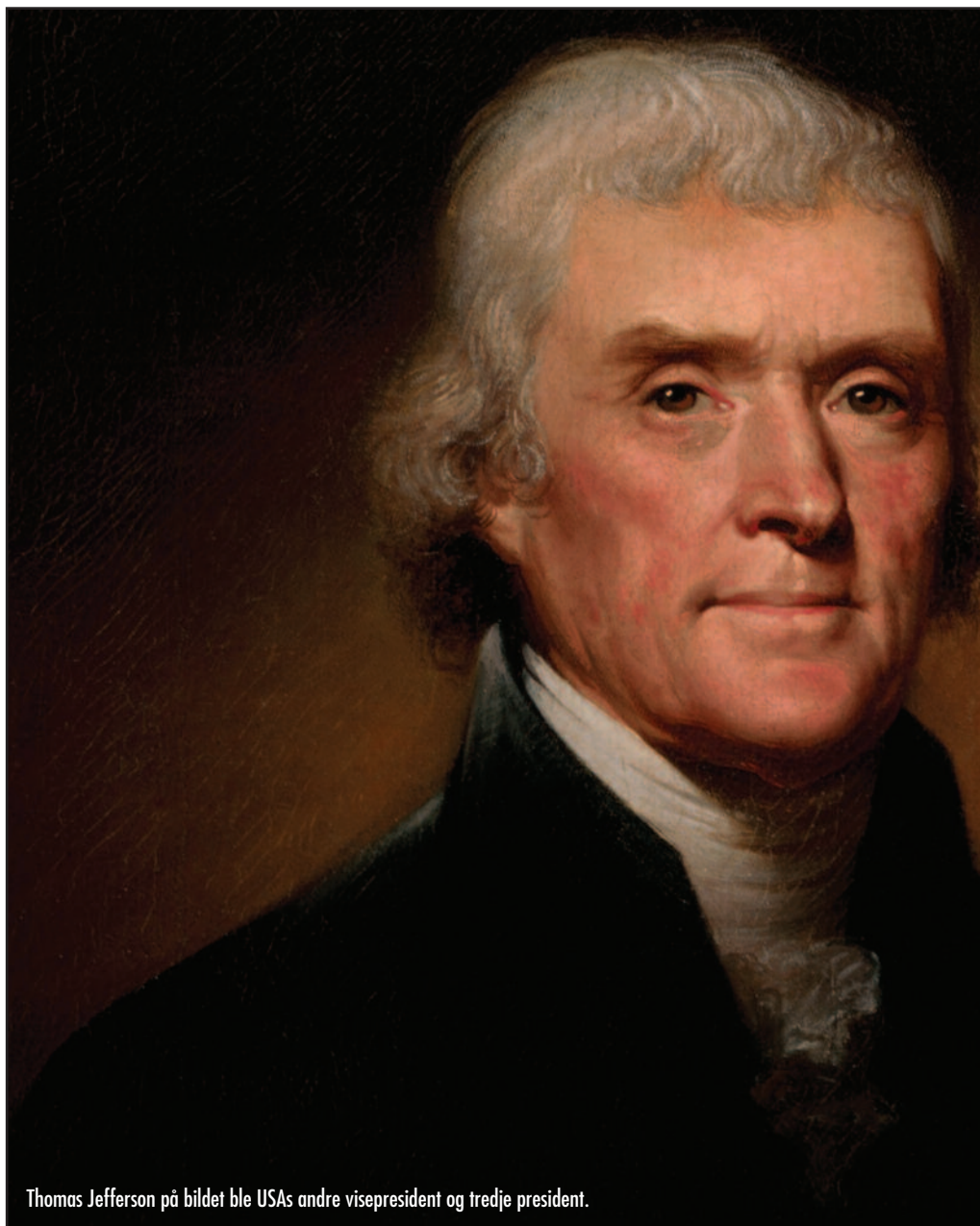
For det andre er erklæringen en protest mot forholdene i det gamle Europa. Denne protesten kan ikke overvurderes. Den amerikanske uavhengighetserklæring kom i 1776, den franske revolusjon kom i 1789 og den norske grunnlov kom i 1814. Disse dokumentene henger nøye sammen. Den amerikanske uavhengighetserklæring er som en overtyre til en verdensomspennende demokratibølge og folkestyre.

HVEM SKREV DEN?

Uavhengighetserklæringen ble i hovedsak utarbeidet av Thomas Jefferson (1743-1826), et navn man skal merke seg. Thomas Jefferson ble USAs andre visepresident og tredje president. Hans merittliste er nesten utrolig. Han var USAs ambassadør til Frankrike, politisk filosof, revolusjonær, bonde, gartner, landeier, arkitekt, arkeolog, forfatter, oppfinner og grunnlegger av University of Virginia.

Mange regner Jefferson som den mest briljante av USAs presidenter. President John F. Kennedy tok i 1962 imot 49 Nobelprisvinnere til Det hvite hus. Han innledet sammenkomsten med å si: «Jeg tror dette er den mest ekstraordinære samlingen av menneskelig kunnskap som noen gang har vært samlet i Det hvite hus, muligens med unntak av da Thomas Jefferson spiste middag alene.»

AMERIKAS UAV

Thomas Jefferson på bildet ble USAs andre visepresident og tredje president.

Det er alltid noen som skriver, og i Norge hadde vi Christian Magnus Falsen (1782-1830) som førte vår grunnlov i pennen. Han har fått tilnavnet «grunnlovens far». Sammen med lektor Johan Gunder Adler utarbeidet Christian Magnus Falsen i februar 1814 det første utkastet til Grunnloven gjennom dokumentet «Udkast til en Konstitution for Kongeriget Norge.» Dette var bare et av en rekke forslag, men blir regnet som det viktigste innspillet.

HVEM BLE DEN SKREVET FOR?

USAs uavhengighetserklæring (Declaration of Independence) er det dokumentet hvor de tretten koloniene i USA erklærte seg uavhengig fra Storbritannia

og anga grunnlaget for dette. Det var altså de tretten koloniene som samlet ønsket seg et slikt dokument for både å argumentere for og erklære sin uavhengighet fra Storbritannia.

Dokumentet ble ratifisert av kongressen 4. juli 1776. Denne datoen blir feiret som USAs uavhengighetsdag. En kopi av dokumentet er på utstilling i nasjonalarkivet i Washington, DC. En ting var å erklære seg selvstendig. Men hva sa Storbritannia om dette å miste en av sine viktigste kolonier? Kong Georg III var alt annet enn begeistret. Men uavhengighet for de nordamerikanske koloniene ble godtatt av Storbritannia 3. september 1783 ved fredsavtalen i Paris. Dermed var det slutt på den perioden

UAVHENGIGHETSERKLÆRING

som kalles den amerikanske revolusjon som startet i 1775 og sluttet i 1783.

HVA VAR HOVEDBUDSKAPET?

Her siterer vi innledningsordene i erklæringen:

«Vi anser disse sannheter som selvinnlysende, at alle mennesker er skapt like, at de fra sin Skaper er gitt visse umistelige rettigheter, og at liv, frihet og jakten på lykken er blant disse. For å sikre disse rettighetene er det blant mennesker blitt opprettet regjeringer, og disse mottar sin rettmessige makt på grunnlag av de styrtes samtykke».

Menneskeverdet, menneskerettigheter og folkesuverenitet, og faktisk legitimering av revolusjon ligger i disse få set-

Christian Magnus Falsen (1782-1830)

ningene. Dette må ha vært fryktelig lesning for de absolutte monarkiene i Europa, både tsaren i Russland, keiseren i Østerrike/Ungarn, og kong Gustav III i Sverige, og ikke minst kong Georg III i Storbritannia.

HVA BETYR DET I DAG?

Uavhengighetserklæringen var og er et dokument som har hatt stor betydning for andre lands og folks kamp for selvbestemmelse. Tankene bak dokumentet er blant annet sterkt inspirert av den

britiske filosofen John Locke. Den norske riksforsamlingen i 1814 var blant annet preget av arven fra USAs uavhengighetserklæring da den norske grunnloven ble utarbeidet.

Fortsatt i dag er uavhengighetserklæringen en inspirasjon for frihet og demokrati, og alle de menneskerettighetsdokumenter som har sett dagens lys etter den tid.

Tekst: Kjell-Henrik Henrichs

AV KJELL-
HENRIK
HENDRICH

BETSY OG HENNES MESTE

Når vi synger den amerikanske nasjonalsangen og hører John Philip Sousas berømte marsj «Stars and Stripes forever» fra 1896, er vi i kjernen av alt patriotisk amerikansk. Over alt hvor du reiser i USA ser du flagget «Stars and stripes». Amerikanerne bruker flagget hele tiden, ikke bare ved festlige anledninger slik vi gjerne gjør.

Dagens gjettekonkurranser går gjerne ut på å fortelle hvor mange stjerner det er i det amerikanske flagget. Stripene er for alltid tretten etter de tretten opprinnelige statene som dannet grunnlaget for de forenede stater. Dagens antall stjerner er femti etter de femti delstatene som er tilsluttet føderasjonen.

HVORFOR SKAL VI HA FLAGG?

Flagg er et identifikasjonsmerke. Det har vært familievåpen og bannere gjennom uminnelige tider. Men nasjonalflaggets historie er ikke spesielt gammel. På det nordamerikanske kontinent fikk man en rekke flagg. Og de hadde forskjellige virkninger alt etter hvilken kolonimakt som brukte dem. De tre viktigste kolonimaktene på kontinentet var Spania, Frankrike og Storbritannia. På det sørlige av de to amerikanske kontinentene var også Portugal en stormakt å telle med.

Da de «amerikanske fedre» startet sin nasjonalbygging, var det ikke noe merkelig at generalen, George Washington, ønsket seg et flagg. Og det flagget han fikk, ble jo både nasjonalflagg og statsflagg. I Norge er det forskjell på nasjonalflagget og statsflagget. Det siste er splittflagget som er identisk med det vi kjenner som orlogsflagget.

HVA ER SYMBOLIKKEN I «STARS AND STRIPES»?

Det er tre ting vi skal feste oss ved, nemlig fargene, stripene og stjernene.

Fargene er rødt, hvitt og blått. Det er de franske farver som stammer fra den franske revolusjon hvor slagordet var frihet, likhet og brorskap. Det har vært

skarpe diskusjoner om fargene har noen symbolsk betydning, eller om det er helheten som teller. Men vi finner dem som mener at hvitt står for frihet, blått for likhet og rødt for brorskap. Odd Fellow Ordenen bruker jo den samme farvekoden i sine Veteranjuveler. Men da står farven hvitt for Vennskap, blått for Kjærlighet og rødt for Sannhet.

Stripene er en stripe for hver av de opprinnelige tretten stater som sto sammen i 1776. Antallet striper vil aldri bli forandret.

Stjernene står for hvor mange stater som er knyttet sammen. Opprinnelig var det tretten stjerner. Nå er det femti.

HVOR MANGE STJERNER VAR DET I DET OPPRINNELIGE FLAGGET?

Vi er så vant med å se flagget med femti stjerner i at vi sjelden tenker over at det har vært færre. Opprinnelig var det tretten striper og tretten stjerner. Versjonene med de femti stjerner er fra 1960, omtrent da Hawaii og Alaska ble opptatt som delstater. Fra 1912 til 1960 var det 48 stjerner. Flagget er blitt forandret hele 27 ganger og stjerneformasjonene har vært meget forskjellige. Den flaggformen vi kjenner med de femti stjerner er den lengst eksisterende.

HVEM BESTILTE OG HVEM LAGET FLAGGET?

Det var de besluttende myndigheter som bestemte at USA skulle ha et eget flagg

som skulle representere helheten. Hver delstat hadde hatt sine flagg. Det var George Washington som fant frem til en dyktig syerske ved navn Betsy Ross.

Hun var kveker og hadde et meget turbulent liv. Nå har det vært diskutert hvem som hadde idéen til flagget, hvem som utformet det, og hvem som faktisk sydde det. Det siste – hvem som sydde flagget – er nok Betsy Ross. Men idéen og utformingen er fortsatt et stridsspørsmål.

HVA SLAGS STJERNER BLE VALGT I DET OPPRINNELIGE FLAGGET?

Det finnes svært mange stjerneformer. De enkleste har tre armer, deretter kommer de med en rekke armer hvor fire, fem, seks og syv nok er de vanligste. Legenden vil ha det til at George Washington ville ha en sekskantet stjerne, den som vanligvis går under navnet «Davidstjernen» som er sammensatt av to trekanter. Men alt som lages har jo en utgiftsside. Betsy Ross kan ha vist George Washington at ved å klippe en femstjerne – et pentagram – kunne hun utnytte stoffet mye bedre. Det var et argument den sparsommelige Washington falt for. Dermed er det femstjernen som preger det amerikanske flagget. Femstjernen er kanskje den mest symbolmettede stjerneformen. Odd Fellow Ordenen bruker jo denne stjerneformen som symbol på klokskap, erfaring og innsikt. Betsy Ross vil for alltid ha sitt navn knyttet til flaggets historie.

ROSS RVERK

Til venstre:

Det amerikanske flagget slik det ser ut i dag med sine femti stjerner – er for hver delstat – og tretten streker – en for hver av de opprinnelige delstatene.

Øverst til høyre:

General George Washington ser beundrende på utkastet til det amerikanske flagget slik Betsy Ross hadde formet det. Legg spesielt merke til at den gang var det bare treften stjerner mot dagens femti.

I midten til høyre:

Stortingsmann Fredrik Meltzer (1779 – 1855) fra Bergen var den som «i siste liten» kom med sitt private forslag om hvordan det norske flagget skulle se ut. Hans forslag feide alle de andre av banen.

NÅR FIKK NORGE SITT NÅVÆRENDE FLAGG?

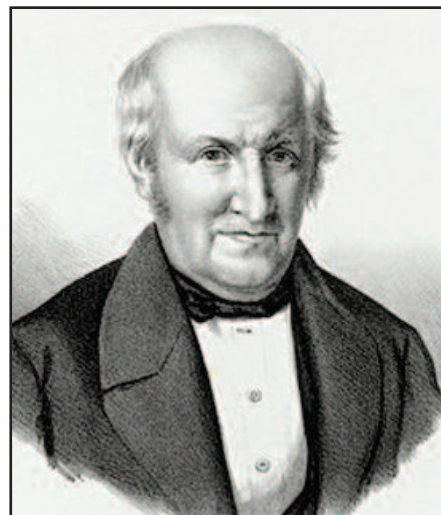
Det norske flagg har også sin historie som lett glemmes. Det var da det tredje ordinære Storting ble samlet i 1821 at saken kom opp med full tyngde. Den unge nasjonen måtte ha et skikkelig flagg. Stortinget hadde nedsatt en flaggkomite som fikk atten forskjellige utkast til vurdering. Et vesentlig stridstema var om farvevalget. Rett før Odelstinget kom sammen, fremkastet stortingsmann Fredrik Meltzer fra Bergen sitt private forslag. Meltzer mente blant annet at flagget burde være lett å oppfatte til sjøs i dårlig vær og på lang avstand, og derfor burde kompliserte figurer som løven og stjernene sløyfes. Valget av de tre fargene rødt, hvitt og blått begrunnet han med at de «nu betegne Friheden, saaledes som vi have seet det i det franske Friheds Flag, og endnu see det i Hollændernes og Americanernes Flag, og Engellændernes Union.»

I løpet av disse dagene utarbeidet Fredrik Meltzer utkastet vi kjenner som det nåværende norske flagg, med blått og hvitt kors på rød bunn. Det ble så godt mottatt at Odelstinget sent på kvelden 4. mai vedtok det med 40 av 59 stemmer. Et lovforslag basert på Meltzers utkast ble

enstemmig vedtatt av Lagtinget 16. mai 1821.

Men kong Karl Johan avsto å sanksjonere vedtaket som lov. I stedet ble flagget approbert ved kongelig resolusjon av 13. juli 1821. En ny kongelig resolusjon av 17. juli samme år bestemte at det nye trefargede flagget bare kunne brukes i nordlige farvann. Fra nå av måtte begge lands skip sør for Kapp Finisterre bruke det felles unionshandelsflagget av 1818, det svenske flagg med «norske» farger i kantonen. En kanton i heraldikken betyr et firkantet øvre felt i et våpenskjold.

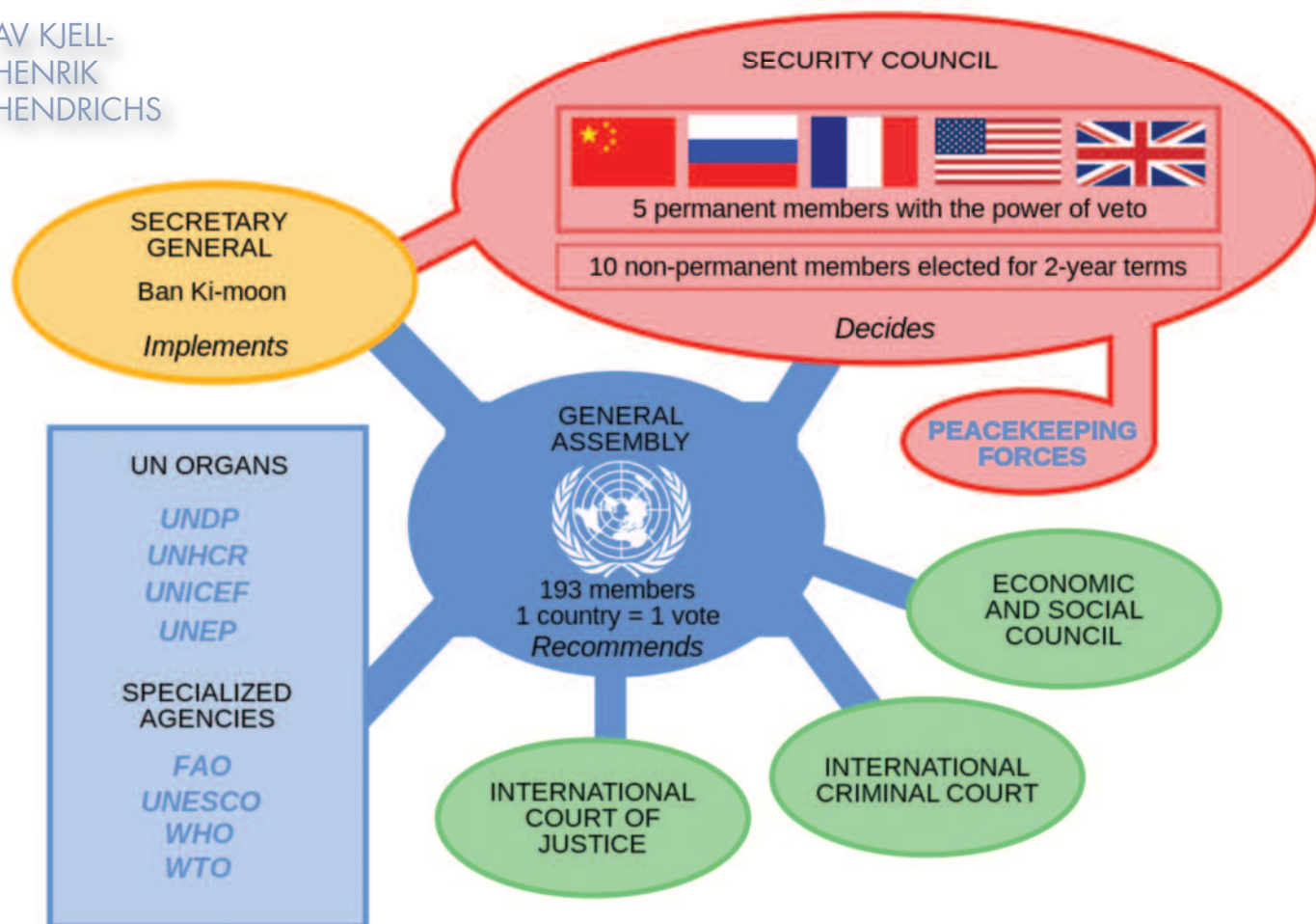
Fra 7. juni 1905 har det norske flagg som vi kjenner det, vært enerådende som nasjonalflagg for Norge.

Det norske nasjonalflagget slik det ser ut i dag. Fargene har røtter tilbake til den franske revolusjon hvor slagordet var: «Frihet, likhet, brorskap». Vi ser også at det norske flagg har samme fargekode som «Stars and Stripes». Det norske flagg har symbolform lik de øvrige nordiske flagg med korsformen.

UNITED NATIONS — EN VERDENSORGANISASJON

AV KJELL-
HENRIK
HENDRICH

Alle har hørt om United Nations eller FN som vi sier til daglig. Men utenom den orienterte krets er det få som har noen god oversikt over denne organisasjonens størrelse og omfang. FN har i dag 193 medlemsland og har en mengde aktiviteter over hele kloden. 24. oktober er FN-dagen som feires over hele verden. Stiftelsesåret er 1945.

HVA VAR IDÉEN BAK OPPRETTETSEN AV FN?

Etter første verdenskrig i 1918 oppsto en verdensomspennende bevegelse for at krig måtte erstattes med samarbeid. Nasjonenes Forbund med hovedsete i Geneve i Sveits ble den første verdensomfattende sammenslutning av stater med formål å arbeide for og trygge fred og sikkerhet og å utvikle samarbeidet mellom folkene. Folkeforbundet ble opprettet ved en pakt inntatt i Versailles-traktaten

1919 og andre fredstraktater mellom stormaktene. Folkeforbundet ble oppløst i april 1946 etter opprettelsen av De forente nasjoner. Vår egen Stortingspresident, C. J. Hambro, var en sterk aktør i Folkeforbundet før 2. verdenskrig.

HVORDAN ER FN BYGGET OPP?

FN er todelt. Den ene delen består av medlemslandenes aktiviteter i Generalforsamlingen og de faste råd. Det mest kjente er Sikkerhetsrådet.

Vi kan kalle dette for den politiske overbygning hvor alle medlemslandene deltar etter forholdstallsprinsippet.

Den andre og antallsmessig største del av FN er knyttet til Sekretariatet som ledes av Generalsekretæren. Sekretariatet holder hus i FN-bygningen i New York og i kontorer og prosjekter over hele verden, og det teller mange tusen ansatte og eksperter. For å bli ansatt skal man selvfølgelig også være kvalifisert rent faglig. I de tre foredragene som «våre» ungdommer fikk høre, understreket alle foredragsholderne at gode språkkunnskaper, gjerne flere språk, er en ubetinget fordel. I tillegg til faglige kvalifikasjoner og språk, legges det vekt på at alle medlemsland skal få sin «kvote» ansatte. I praksis betyr dette at du neppe kommer noe sted

NS SASJON

i verden hvor så mange nasjoner er til stede i samme bygning som i FN-bygningen i New York.

GENERALFORSAMLINGEN

FNs årlige Generalforsamling samles i FN-bygningen hvert år på høsten og gjerne i september eller oktober. Da møtes alle medlemslandene, ofte med sine politiske statsoverhoder.

Når Generalforsamlingen stemmer over viktige beslutningsforslag, trengs det to tredjedels flertall av de som er til stede, og det er påkrevd å stemme. Eksempler på slike saker kan være forslag med hensyn til fred og sikkerhet, valg av medlemmer til organene, opptak, fjerning og utestengelser av medlemmer, og finansielle saker. Alle andre saker blir avgjort ved alminnelig flertall. Hvert medlemsland har en stemme. Bortsett fra tilskuddet til budsjettet er ingen resolusjoner bindende for medlemmene. Generalforsamlingen har mulighet til å uttale seg om alt som skjer innen FN, men ikke om ting som har med fred og sikkerhet å gjøre. Fred og sikkerhet er eksklusivt Sikkerhetsrådets beslutningsområde.

SIKKERHETSRADET

Sikkerhetsrådet har hele tiden verdens øyne rettet mot seg. Alle verdens alvorlige konflikter havner der, men ikke alle løses.

Sikkerhetsrådet består av 15 medlemmer, hvorav fem nasjoner er faste medlemmer. Det er Kina, Frankrike, Russland,

Storbritannia og USA. Disse landene har også vetorett. Vetorett betyr at disse landene kan nekte at en sak blir behandlet, noe som også ofte skjer.

Rådet har hovedansvaret for sikkerhetsproblemene i verden. Sikkerhetsrådet blir handlingslammet hvis et av de faste medlemmer nedlegger veto mot et forslag. Eksempler på dette er når Russland og Kina bruker vetoretten for å stanse kritikk av Syria. Det samme skjer når USA nedlegger veto i forbindelse med kritikk av Israel. I teorien kan rådet pålegge FNs medlemsland å delta i økonomiske, kommunikasjonsmessige og militære sanksjoner mot en stat som representerer en trussel mot fred, men det skjer sjelden. De fleste aksjoner skjer med frivillighet.

DET ØKONOMISKE OG SOSIALE RÅD

«Våre» ungdommer fikk sine forelesninger i salen hvor det økonomiske og sosiale råd holder til. Det økonomiske og sosiale råd assisterer Generalforsamlingen i saker som har med internasjonal økonomi, samarbeid og utvikling å gjøre. Det økonomiske og sosiale råd har 54 medlemmer, samtlige valgt av Generalforsamlingen for en periode på tre år. Presidenten er valgt for en ettårs-periode, og valgt blant medlemslandene med minst eller middels makt. Rådet møtes en gang i året, i juli, i en periode på fire uker. Siden 1998 har det også blitt holdt et annet møte hver april hvor finansministrene møter nøkkelkomiteer fra Verdensbanken og Det

internasjonale pengefondet. Rådet har som funksjon å samle informasjon og gi medlemsnasjonene råd og anbefalinger. I tillegg har rådet gode muligheter til å fremme politiske sammenhenger og samordne de ulike funksjonene FNs organer har, og det er i disse rollene rådet er mest aktivt.

UNDERORGANISASJONENE

FN har for tiden 17 særorganisasjoner og 26 underorganisasjoner. Disse arbeider på nær sagt alle livsområder. Av særorganisasjonene er kanskje Det internasjonale Pengefond og Verdens Helseorganisasjon de mest kjente. Blant underorganisasjonene er vel UNICEF – FNs barnefond, og UNDP som er FNs utviklingsprogram de som oftest omtales. FNs fredskorps var tidligere en viktig støtrelse for dem som ville bruke tid og krefter på fredsarbeid.

DEN INTERNASJONALE DOMSTOLEN

Den internasjonale domstolen ligger i Haag, Nederland, og er FNs største juridiske organ. Det ble opprettet i 1945 i De Forente Nasjoners Pakt, og startet arbeidet i 1946. Den internasjonale domstolens bygning er Fredspalasset i Haag, delt med Haagakademiet for internasjonal rett, et privat senter hvor man studerer internasjonal rett. Domstolens mål er å dømme i konflikter mellom ulike stater. Domstolen har dømt i saker angående blant annet krigskriminalitet, illegal statsinnblanding og etnisk rensing.

En lignende domstol, Den internasjonale straffedomstolen, ble opprettet i 2002 etter initiativ fra generalforsamlingen for å straffeforfølge enkeltindivider for krigsforbrytelser. Domstolen har i likhet med Den internasjonale domstolen sete i Haag, selv om rettssakene kan holdes hvor som helst. Den internasjonale straffedomstolen er avhengig av FN innen blant annet personell og finansiering.

Det sentrale perspektivet ved denne FN-virksomheten er at konflikter skal løses gjennom avtaler og meglings, ikke ved vold og krig.

FRIHETSS — STATUE

Frihetsstatuen er et av verdens mest kjente landemerker. Frihetsgudinnen – som den også er kalt – står på Liberty Island ved munningen av Hudsonelva i New Yorks havn. Frihetsgudinnen ble avduket 28. oktober 1886 og var en gave til det amerikanske folket fra det franske folket som et symbol på landenes gjensidige vennskap. Etter hvert har statuen blitt et overnasjonalt symbol for frihet og demokrati. Det finnes en rekke kopier av den over hele verden. Den som formet monumentet var den franske billedhuggeren Frédéric Bartholdi.

EN FANTASTISK VELKOMST

Man behøver ikke å være spesielt romantisk eller høystemt for å oppleve Frihetsstatuen i New York havn som et voldsomt sterkt symbol. Ikke mindre sterkt blir symbolet ved de åpningslinjene av som er inngravert på en bronseplate på sokkelen til Frihetsgudinnen. Åpningsstrofene er hentet fra Emma Lazarus' sonette: «The New Colossus». Emma Lazarus var selv jødisk immigrant og sefardisk jøde fra Portugal som visste alt om hva det ville si å være flykning. Setningen lyder:

**«Give me your tired, your poor
Your huddled masses yearning to
breathe free.»**

(Oversatt: Gi meg dine utslitte og fattige, de forfrosne og sammentrengte masser som lengter etter å kunne puste fritt)

Diktet handler om de millioner av innvandrere som strømmet til USA, og om USAs identitet som innvandrernasjon. Diktet indikerer at Friheten står der med åpne armer for å ta imot de forfulgte, de plagede og verdens slaver.

HVEM HADDE IDEEN?

Statuen ble tegnet av den franske billedhuggeren Frédéric Bartholdi. Forhistorien er at idéen ble født i et middagsselskap. Forholdet mellom Frankrike og USA var på den tid meget godt. De hadde jo hatt en felles fiende i Storbritannia. Bartholdi var spesielt begeistret for utviklingen av det amerikanske demokratiet og for landets frihetsidéer. Det var det mange

STATUEN OF LIBERTY

franskmenn som var på den tiden, ikke minst filosofer og statsvitere. Frihet, likhet og brorskap er kjente setninger fra den franske revolusjon.

Frankrike hadde erfaringer med spektakulære byggverk som Eiffeltårnet. Statuen er fremstilt i kobber over et stålskjelett konstruert av den franske ingeniøren Gustave Eiffel. Det ble i 1985 sannsynliggjort at kobberet statuen er laget av kom fra det franske Vigsnes Kobberverk, Visnes på Karmøy i Rogaland. Denne konklusjonen er senere trukket i tvil. Nyere undersøkelser gjennomført i 2006 antyder at kobberet som er brukt i statuen ikke er hentet fra Karmøy. Begrunnelsen så langt er at svovelkis fra Visnes har et svært lavt innhold av arsen, mens kobberet i statuen har et høyt innhold av dette grunnstoffet. I tillegg gjorde Pierre-Eugène Secrétan, som donerte kobberplatene, visstnok ingen handel med gruvene på Karmøy. Det spekuleres nå om kobberet kommer fra Spania eller Nord-/Sør-Amerika. Men Norge har uansett en finger med i statuen; det var den emigrerte norske sivilingeniøren Joachim Gotsche Giæver (1856–1925) som stod for konstruksjonen av rammeverket til statuen der den er satt opp.

HVORDAN BLE STATUEN MOTTATT?

Opphavsmannen var en fransk billedhugger og symbolet var politisk. Mange støttet tanken om et slikt symbol, men få ville betale noe for det. Økonomen var det største problemet. Da byggingen av Frihetsstatuen kom i gang, hadde i alt hundretusener franskmenn gitt et bidrag til prosjektet, men det var langt fra nok til å dekke behovet. Den fransk-amerikanske Union avholdt i 1879 en rekke lotterier hvor noen av Bartholdis verk og andre gjenstander ble loddet ut. Mens statuen nærmet seg ferdigstillelse, gikk det langsomt med pengeinnsamlingen og arbeidet med skokken i Amerika. Den amerikanske pressen var meget kritisk til prosjektet. Den hadde vanskelig for å forstå hvordan fundamentet kunne koste like mye som selve statuen. Franskmennene skulle betale statuen og amerikanerne skokken. Mange amerikanere som bodde utenfor New York mente heller ikke at statuen tilhørte dem, men derimot var New Yorks.

Modellen i Paris.

Holdningen var derfor at det var innbyggerne her som skulle betale for den.

I dag kan vel ingen tenke seg New York havn uten dette fantastiske symbol som ønsker velkommen.

HVA SYMBOLISERER STATUEN?

Statuen forestiller en kvinne med en strålende krone. Hun er ikledd en fotsid drakt og vi ser slavelenker under føttene hennes. Frihetsgudinnen symboliserer at USA som det første land i verden hadde en moderne demokratisk forfatning, der alle var like for loven og ikke underlagt kongers og adelens tyranni. I høyre hånd holder gudinnen en fakkell hevet mot himmelen, og i venstre hånd en tavle med innskriften «July IV MDCCLXXVI», datoen for den amerikanske uavhengighetserklæringen. De syv piggene på kronen symboliserer de syv hav eller de syv kontinenter. Fakkelen lyser vei for andre land i en mørk og uopplyst verden. Statuen måler 46 meter, og er plassert på en 47 meter høy steinsokkel laget i USA. Nesen er hele 1,2 m lang.

Vi har i verdens syv underverker fra antikken to liknende symboler, nemlig Kolossen på Rhodos og Fyrtårnet i Alexandria.

HVOR STÅR MODELLENE?

I Paris, på en øy i elven Seinen, står en kopi av Frihetsgudinnen. Den er selvfølgelig mye mindre enn originalen.

Også i mange amerikanske byer står det kopier. Statuen er et meget sterkt symbol.

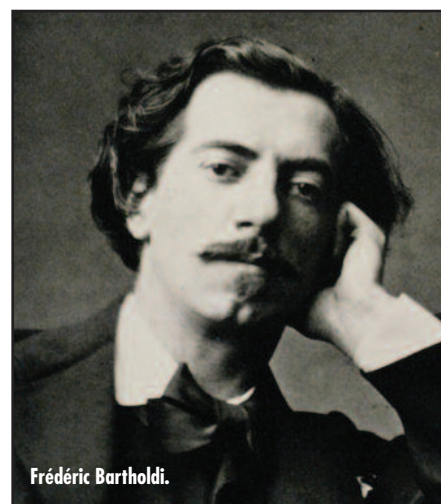
HVOR KOM KOBBERET FRA?

Historien om kobberet fra Vigsnes Kobberverk på Karmøy i Rogaland er på mange måter spennende norsk industri- og gruvehistorie.

Vigsnes Kobberverk er et bergverk som ble startet i 1865. Det ligger på nord-

Modellen på Visnes.

Frédéric Bartholdi.

vestsiden av Karmøy, rett nord for Haugesund lufthavn.

Torbjørn Brualand var den opprinnelige oppdageren av kobbermalm på Visnes og tok i samarbeid med Mauritz Kartevold kontakt med Antwerpen Gruveselskap ved dens representant i Norge, Charles de France, som overtok rettighetene til malmfunnet og ble direktør i selskapet.

Gamlegruva var i drift fra 1865–1895. Det ble utdrevet 1,4 millioner metriske tonn råmalm hvorav 85 000 tonn ble eksportert.

Rødklev gruve var i drift fra 1899–1972. Her ble det utvunnet 2,8 millioner tonn råmalm hvorav 1,3 millioner tonn ble eksportert.

På folkemunne har det alltid vært hevdet at kobberet i Frihetsstatuen i New York kommer fra Visnes. Høsten 1985 ble kobberet fra statuen analysert, og det ble da bekreftet at det er utvunnet på Visnes. Senere er disse resultatene trukket i tvil.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

DE AMERIKANSKE

— I ALLE FALL NOEN AV DEM...

Av Kjell-Henrik Hendrichs

Omkring den amerikanske løsrivelsen fra Storbritannia i 1776 og den nye statsdannelsen som skulle få en slik enorm betydning, fremsto det en del skikkelser som har fått legendarisk ry. Man kan alltid stusse på hva som skaper slike skikkelser. To mulige forklaringer er nærliggende, og de utelukker ikke hverandre. Den ene muligheten er at personen er spesielt godt utrustet. Den andre er at situasjonen utløser evner som ellers ikke hadde kommet til syne. Et tredje moment er at alle kulturer, nasjoner og sammenslutninger synes å trenge helter og heltinner. To sentrale begivenheter var med på å forme den nye supermakt. Det første var løsrivelsen fra Storbritannia i 1776. Dette var det første, men også bare ett av flere nødvendige skritt. Det andre var utformingen av en ny konstitusjon, en overordnet grunnlov. Den kom 17. september 1787, altså elleve år etter løsrivelsen. Vi skal her nevne tre av de sentrale aktører, ofte kalt «The Founding Fathers».

THOMAS JEFFERSON (1743-1826)

Jeffersons foreldre var Peter Jefferson og Jane Randolph. Begge kom fra familier som hadde slått seg ned i Virginia flere generasjoner tidligere. Han var således å regne som en innfødt amerikaner. Det er jo fortsatt en forutsetning for å kunne velges som president i USA. Han ble da også landets tredje president etter George Washington som den første og John Adams som den andre.

Jefferson var den primære forfatteren av uavhengighetserklæringen og kilde til mange andre bidrag til amerikansk politisk og sivil kultur.

Den kontinentale kongress – det var flere slike kongresser i arbeid – ville ha utarbeidet en uavhengighetserklæring. Kongressen utnevnte en komité som inkluderte Jefferson, John Adams, Benjamin Franklin, Roger Sherman og Robert R. Livingston. Komitéen møttes og bestemte enstemmig at Jefferson skulle for-

berede utkastet til erklæringen alene. Det er i seg selv en enestående tillitserklæring.

Jefferson har utvilsomt vært et multigeni med en usedvanlig stor arbeidskapasitet. Jefferson tegnet selv sitt berømte hus, Monticello, nær Charlottesvill, Virginia. Det inkluderte automatiske dører, den første svingstolen og andre nye konstruksjoner oppfunnet av Jefferson selv.

Han hadde gjennom hele livet en omfattende interesse for utdanning og forskning. I nærheten av hjemmet hans ligger University of Virginia, der Jefferson tegnet den opprinnelige arkitekturen og satte sammen utdanningstilbudet.

Jeffersons interesser inkluderte arkeologi, en disiplin som da var i sin spede begynnelse. Han er noen ganger blitt kalt «arkeologiens far» i anerkjennelse av hans rolle i å utvikle utgravningsteknikker. Da han utforsket en indiansk gravhaug på eiendommen sin i Virginia, unngikk han den vanlige praksisen med å grave nedover til noe dukket opp. I stedet skar han en kile ut av haugen slik at han kunne gå inn i den, se på lagene i den og trekke konklusjoner fra dette.

Jefferson var også vinkjenner og flink som gourmet. I hans tid som ambassadør i Frankrike (1784–1789) foretok han betydelige reiser rundt i Frankrike og andre europeiske vinregioner og sendte de beste viner og vinstokker tilbake til Det hvite hus. Han er kjent for det modige utsagnet: «Vi kunne lage en like stor variasjon av viner i USA som de som lages i Europa, ikke nødvendigvis de samme, men uten tvil like gode».

Jeffersons idé var at USA skulle utvikles til en en landbruksnasjon av selveiende bønder. Disse tankene sto i motsetning til visjonen til Alexander Hamilton som så for seg en nasjon av handel og videreforedling. Jefferson hadde stor tiltro til det unike ved USA og det potensialet landet har og han blir ofte regnet som opphavet til amerikansk eksepjonisme. Men det mente Jefferson at USA var helt ulik alle andre land, kontinenter og nasjoner. Derfor skulle man ikke se etter utviklingsparallelleler andre steder, men skape sitt eget land.

Jefferson var USAs første utenriksminister. Han var også den andre vise-president under USAs andre president, John Adams. Han fikk denne posisjonen etter å ha kommet på andreplass i presidentvalget. Så etterfulgte han John

Thomas Jefferson

George Washington

Adams som USAs tredje president. Jefferson døde 4. juli 1826, samme dag som John Adams. Han er gravlagt på sin eiendom Monticello. Han skrev sin egen gravskrift med ordre om at bare hans ord og «ikke et ord mer» skulle skrives på graven.

GEORGE WASHINGTON (1731-1799)

George Washington er vel kanskje det navnet som står mest sentralt i dannelsen av USA. Han var i utgangspunktet militær offiser, etter hvert politiker og plantasjeier i Virginia. Han huskes spesielt som USAs første president

FEDRE

(1789–97), og han har figurert på dollarsedlene i uminnelige tider. Han vokste opp på en gård i Virginia og fikk ingen høyere utdanning. Som offiser utmerket han seg i krigen mot Frankrike 1754–58. Det var lenge før uavhengighetsarbeidet begynte. Virginia skulle ha et forsvar og Washington ble sjef for militsen i kolonien. Han ble sentral i opposisjonen mot Storbritannia. Han ble innvalgt i 1774 som medlem av Kontinentalkongressen i Philadelphia. I 1775 valgte kongressen i Philadelphia Washington til militær øverstkommanderende. Under stor motgang klarte han å bygge opp og lede den

amerikanske hær i de følgende årenes krig. Da freden var sluttet 1783, la han overkommandoen i kongressens hender og trakk seg tilbake til sitt gods Mount Vernon. 1787 ble han valgt til representant til den grunnlovgivende forsamling i Philadelphia, ble formann for denne, og spilte en fremtredende rolle i arbeidet for en sterkere føderal myndighet. 1789 ble han valgt til USAs første president og gjenvalgt 1792. Som president førte han en forsiktig nøytralitetspolitikk. Han var ikke noe brushode, men arbeidet for at freden skulle råde. Selv om engelskmennene og kong Georg III hadde vært USAs sterkeste motstander og på mange måter erkefienden, arbeidet Washington for et godt forhold til Storbritannia. Hans linje om nøytralitet i forhold til de europeiske stormakter ble retningsgivende for USAs utenrikspolitikk i over hundre år. 1796 avsto han å stille seg til valg for tredje gang. Han dannet skole i så måte. Ingen amerikansk president kan sitte mer enn to perioder, selv om det har vært forsøk på å utvide periodene. Washington var en sterk personlighet og øvde en modererende og samlende innflytelse på USAs politiske liv i nasjonens første, vanskelige år. Washington ga navnet til den Odd Fellow logen som ble instituert 26.april 1819.

BENJAMIN FRANKLIN (1706-1790)

Benjamin Franklin er ikke bare en av de amerikanske fedre, men også en stor statsmann og vitenskapsmann, spesielt innen fysikk. Han ble født i Boston som nr. 15 av 17 søsken. Alle måtte arbeide og unge Benjamin startet sitt arbeidsliv som såpekoker da han var 12. I 1724 reiste han til London, utdannet seg til typograf og studerte fysikk. Deretter slo han seg i 1728 ned som boktrykker i Philadelphia og arbeidet for å utbre opplysning ved utgivelse av folkeskrifter; han utgav et blad og den meget utbredte Poor Richard's Almanack (1732–57). Franklin stiftet også et lånebibliotek i 1731 og et vitenskapsselskap i 1743. Hans fysiske studier

førte til at han ved hjelp av draken påviste at lynet er en elektrisk gnist, og til at han oppfant lynavlederen. Det er vel denne oppfinnelsen som folk flest forbinder han med.

I 1751 ble Benjamin Franklin valgt inn i Pennsylvanias forsamling og i 1756 reiste han til England som agent for Pennsylvania og andre kolonier. Her talte han varmt for koloniernes frie skattebevilgningsrett, men pådro seg bare regjeringens uvilje. I 1776 ble han valgt til forbundsforsamlingen i Philadelphia og deltok i femmannsutvalget som behandlet uavhengighetserklæringen (Declaration of Independence) av 4. juli 1776. Samme år ble Franklin som USAs utsending sendt til Paris. Etter slaget ved Saratoga 1777 lyktes det ham å få sluttet et forbund med Frankrike. Freden i Versailles i 1783 ble medunderskrevet av Franklin. Fredsslutningen førte til at USA kunne konsentrere seg om å samle koloniene i et fremtidsrettet arbeid. Frankrike ble også en av USAs støttespillere. Franklin arbeidet på svært mange områder som politiker, diplomat, handelsmann og vitenskapsmann. I sine siste år virket han ivrig for å oppheve slaveriet. Tatt i betraktning av at USA på den tid anså det helt nødvendig med slaveriet som arbeidskraft, er hans motstand mot slaveri svært moderne og radikalt. Borgerkrigen som satte spørsmålet på spissen kom jo først lenge etter, i 1861 til 1865.

Franklin fikk stort ry for sitt moralske sinnelag og enkle levesett basert på praktiske levereregler. Samtidig viste han sta forretningssans. Franklins selvbiografi og samlede skrifter ble utgitt i ti bind 1836–40. Det sier noe om hans produktivitet. Benjamin Franklin satte navnet på den andre Odd Fellow loge tilhørende vår Ordensgren.

ELLIS IS

HÅPETS HAVN ELLER SORGENS DAL

18
48

Ellis Island var det stedet i New York havn hvor millioner av immigranter møtte sitt nye fedreland. Å komme til denne lille øya i New York havn setter en i kontakt med en helt annen tid og en dramatisk historie av dimensjoner som man vanskelig kan fatte og forestille seg. Men intet er nytt under solen som Kong Salomo sa for 3.000 år siden. Nå skjer de samme prosesser i Europa som den gang skjedde i USA. Ellis Island var ikke det eneste mottakssted for immigranter. Men New York havn var den største, og dit kom de fleste.

HVA ER ELLIS ISLAND ELLER ELLISØYA?

Ellis Island ligger i New York havn ved munningen av Hudsonelven. Hudsonelven renner ut ved New York og er nesten like lang som Glomma med sine over 50 mil. Ellis Island har sitt navn etter den første europeiske eier, Samuel Ellis. Den er ikke stor, men strategisk plassert i havnebassenget.

Den norske immigrasjonen startet med Cleng Peerson som reiste ut fra Stavanger

i 1825. På slutten av det 19. og tidlig i det 20. århundre var øya hovedporten for strømmen av immigranter USA. Også den gang var det forskjell på folk. Reisende på første og andre klasse på de store Atlanterhavsdamperne ble klarert allerede på reisen over til Amerika. Disse passasjerene ble sluppet i land på Manhattan. Det gjorde livet mye lettere for de rikeste. Manhattan er også en øy og den utgjorde den mest sentrale bydelen i New York. De fattige reisende fra tredje klasse ble sendt i land på Ellis Island.

HVOR LENGE BLE ELLIS ISLAND BRUKT?

Den første immigranten var Christoffer Columbus og hans mannskap som kom til Amerika i 1492. Deretter gikk det flere århundrer med ukontrollert innvandring. Men etter at den amerikanske borgerkrig tok slutt i 1865, ble det mer ordnede forhold på det meste av landets føderale virksomhet, også immigrasjonen.

Den føderale immigrasjonsstasjonen Ellis Island åpnet 1. januar 1892 og ble stengt i november 1954. Da hadde mer enn 20 millioner immigranter passert over øya.

Det ble sagt at når folk kom til Ellis Island, skiftet de navn. Det er nok heller en myte. For skandinaviske immigranter ble det helt nødvendig med en liten amerikanisering for navn som inneholdt bokstavene Æ, Ø og Å.

DEN UKJENTE AVVISNING

I innskriften på Frihetsstatuen som også står på en knøttliten øy i New York havn, står det velkomstord til alle fattige og undertrykkede. Det får oss alle til å føle et barmhjertighetens vingesus gjennom verden.

Men på Ellis Island var ikke alle velkomne. Der var det helsepersonell som kontrollerte alle nyankomne. Riktignok passerte 98 prosent av dem som kom. Men omtrent to prosent ble nektet adgang til USA og sendt tilbake til sine hjemland.

Den vanligste årsak til retur var at folk hadde kroniske sykdommer. Funksjonshemmede og psykisk syke var de som vanskeligst kom inn i «det forjettede

land». Det må ha vært en ufattelig tragedie å bli avvist så å si på terskelen til det man kanskje hadde drømt om et helt liv og brukt alle sine sparepenger på.

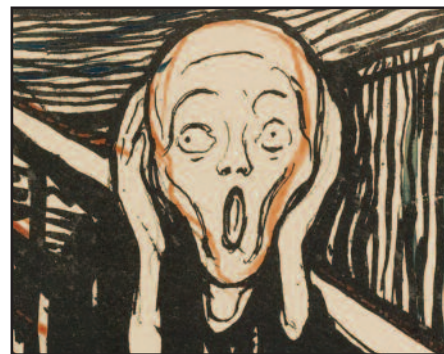
NY FUNKSJON FOR ELLIS ISLAND – SLEKTSFORSKNING

Immigrasjonen til USA avtok og behovet for et stort mottaksapparat ble mindre. Etter 1924 ble Ellis Island bare brukt for deporterte og flyktninger, idet vanlige immigranter fikk sine immigrasjonspapirer kontrollert andre steder.

Ellis Island eies nå av den føderale regjeringen og administreres av National Park Service, og drives i dag som et museum. Det har en database som om-

fatter alle immigranter fra 1892 til 1954. Her kan en finne navn på skip, fra hvilken havn og hvor i USA immigranten skulle reise

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

GROUND ZERO

– ET UHYGGELIG OG UVIRKELIG STED

11. september 2001 står for svært mange mennesker som et symbol og minne om menneskelig ondskap. Om lag tre tusen mennesker ble drept, langt flere mennesker ble rammet av skader, sorg, tap og angst. Det som skremmer var den planlagte og målrettede ondskap som rammet tusener av uskyldige. De som står bak dette er menneskeforaktere, hevnlystne og har aldri forstått at det er ved å gjøre det gode at du bekjemper det onde.

WORLD TRADE CENTER

Tvillingtårnene som ble rammet ble ikke ødelagt av flyene som styrtet inn i dem, men av de etterfølgende brannene. Og det var ikke bare de to tårnene som ble rammet. I alt 25 bygninger i området ble ødelagt.

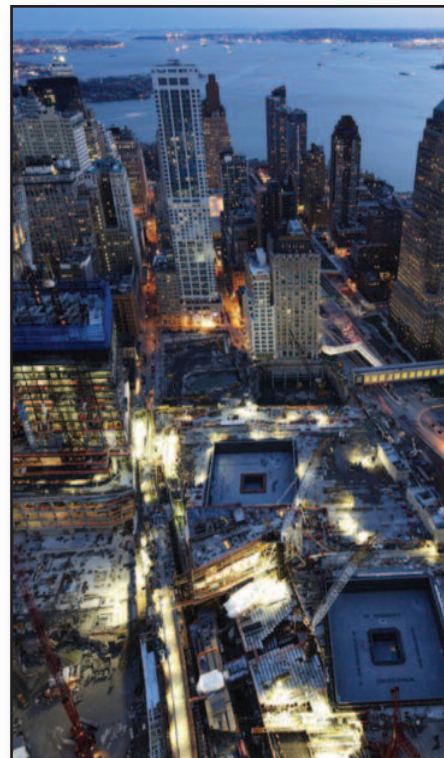
Nå er stedet der tvillingtårnene sto gjort om til et gigantisk minnesmerke. Bygningsrester og en mengde gjenstander fra brannvernutstyr, dagligdagse bruksgjenstander og det som ble ødelagt, er å finne her. Det gir et grelt og brutalt bilde på katastrofen slik den blindt slo til. Begrepet «blind vold» får en tragisk mening mens man går gjennom dette voldsomme minnesmerket som strekker seg nesten ned til jordens indre. Utenfor er det bygget et enormt vannmonument hvor vannet renner nedover og forsvinner.

MEN ONDSKAPEN MÅ IKKE FÅ SEIRE

Nå er det bygget et nytt tårn. One World Trade Center med det såkalte Freedom Tower – Frihetstårnet – er den høyeste skyskraperen i det nye World Trade Center-komplekset på nedre Manhattan. Bygningen som tillegges både stor kommersiell og symbolsk betydning etter terrorangrepet 11. september 2001, er USAs og den vestlige halvkules høyeste. Tårnet rager 541 meter over bakken, eller 1 776 fot, et tall som symboliserer årstallet for den amerikanske uavhengighetserklæringen.

Bygningen som kan sees over hele Manhattan, har en arkitektur som står i forvandlingens tegn. Nå er den åpen for publikum.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

DEN AMERIKANSKE KONSTITUSJON

Når vi nordmenn snakker om etableringen av USA, er det gjerne om de lapidariske formuleringer i den amerikanske uavhengighetserklæringen fra 1776. Men uavhengighetserklæringen var bare en åpning for det store arbeid som skulle komme. Det som uavhengighetserklæringen sa lite eller ingen ting om, var hvordan landet skulle styres. Arbeidet med hvordan landet skulle styres og med å utforme en konstitusjon startet først etter at uavhengighetserklæringen var skrevet. Men det var mange spørsmål som skulle avklares.

HVEM SKULLE VÆRE MED?

Den delen av det nordamerikanske kontinent som første dannet en samlet front mot det de oppfattet som et lemfeldig og diktatorisk styre fra Storbritannias side, var tretten britiske kolonier som ble styrt uavhengig av hverandre. De samlet seg og skrev alle under på uavhengighetserklæringen i 1776. Dermed brøt de formelt med Storbritannia. Dette førte til den amerikanske revolusjonskrigen og etableringen av Amerikas forente stater. Men det kunne lett ha blitt flere enn de tretten som hadde blitt med på den nye statsdannelsen.

Andre britiske nordamerikanske landområder, den tidligere franske kolonien Quebec og koloniene på Nova Scotia og Prince Edward Island, forble lojale mot den britiske kronen og ble mye senere forent som Canada. De britiske koloniene i Øst-Florida og Vest-Florida forble også lojale til Storbritannia under den amerikanske revolusjonen.

HVORDAN SKULLE KONSTITUSJONEN UTFORMES?

Det var ikke mange forbilder å finne i verden den gang. Amerikanerne måtte finne sin egen vei. Og de fant en konstitusjonsform som ikke har mange paralleller. Mye av retorikken er åpenbart hentet fra det gamle Roma. President, Senat senator og Capitol har klare forbilder i den gamle romerske republikken. Men vi vet jo alle at den romerske republikken gikk fra å være en republikk til å bli et keiserdømme.

Europeiske statstenkere, ikke minst franske, hadde utviklet et styresett som ikke var eneveldig. To prinsipper ble helt sentrale. Folkesuverenitetsprinsippet hvor det er sentralt at folket gjennom frie valg velger sine ledere. Det andre er maktfordelingsprinsippet. Makten på toppen av samfunnet skulle fordeles på flere institusjoner.

I tillegg har jo USA et helt annet forhold mellom sentrum og periferi enn de fleste andre stater. Hver delstat har sitt eget parlament, sin egen domstol og sin egen leder, kalt guvernør. Forholdet mellom de føderale myndigheter og delstatsmyndighetene er nøye regulert. Mye av det politiske spenningsforholdet mellom republikanerne og demokrater dreier seg om styrkeforholdet mellom helhet og deler.

USA fikk et styresett hvor den lovgivende makt ble lagt til et tokammer-system med Representantenes hus og Senatet. Representantenes hus har for tiden 435 medlemmer sammensatt fra alle delstatene etter delstatenes størrelse. Senatet har to senatorer fra hver av de femti delstatene.

Den dømmende makt ligger hos USAs Høyesterett. Høyesterett er sammensatt av

ni dommere. Dommerne utnevnes av den amerikanske president for livstid, og fratrer ellers kun ved egen oppsigelse eller ved riksrettsdom. Ingen dommer er så langt fratrådt etter riksrettsdom, men en rekke er gått av etter eget ønske.

Presidenten er både statsoverhode og regjering. Presidenten utgjør den utøvende makt i dette systemet.

USA fikk ikke parlamentarisme som er et kjennetegn for mange europeiske stater.

HVORDAN SKULLE DEN VEDTAS?

Konstitusjonen – eller grunnloven – er den overordnede lov i Amerikas forente stater. Den ble vedtatt den 17. september 1787 av et eget grunnlovskonvent i byen Philadelphia i Pennsylvania. Forsamlingen bestod av delegater fra de ulike statene som dannet USA. I det ni av de tretten statene hadde ratifisert dokumentet markerte det dannelsen av en union av selvstendige stater og en føderal regjering for å administrere unionen.

USAs grunnlov trådte i kraft den 4. mars 1789. Den erstattet en svakere unionsavtale som hadde eksistert siden uavhengighetserklæringen i 1776. USAs grunnlov er den neste eldste som fremdeles er i bruk, og den eldste føderale.

Grunnloven er blitt endret i alt 27 ganger siden 1789, siste gang i 1992. Grunnlovsendringene kalles amendments. De ti første amendments – disse er også kalt The Bill of Rights – trådte i kraft allerede i 1791. Åtte av disse ti endringene omhandler i stor grad borgernes rettigheter overfor statsmakten. Eksempler på rettigheter fastslått her er tros- og trykkefriheten, samt retten til en jury. Den niende grunnlovsendringen sier at selv om visse rettigheter er nevnt i Grunnloven, skal ikke det tolkes som at ikke folket også har andre rettigheter. Den tiende grunnlovsendringen sier at rettigheter som ikke er delegert til det føderale nivået er forbeholdt de respektive delstater eller folket.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

LINCOLN AT GETTYSBURG

GETTYS

EN SLAGMARK

ved at sørstatene ble slått tilbake. Slaget stod ved byen Gettysburg i Pennsylvania i dagene 1. juli til 3. juli 1863. Nordstatene vant slaget. Rett etter slaget holdt Abraham Lincoln sin mest kjente tale der. Han skrev den kvelden før, mens hans sønn var dødssyk, den varte i kun to minutter og inneholdt kun 270 ord.

Kampene ble da utkjempet like nord for byen, hvor kavaleri fra nordstatene forsøkte å forsvare noen høydedrag. Kavaleriet fikk etterhvert støtte fra to korps, men to store korps fra sørstatene angrep nordstatenes linjer fra nord og nordøst. Nordstatenes forsvarslinjer stod ikke imot dette angrepet og troppene måtte flykte gjennom byen og opp på noen åser like sør for byen.

Neste morgen hadde store deler av begge hærene blitt samlet i og rundt Gettysburg. Nordstatene hadde plassert styrkene langs høydedragene sør for byen, slik at frontlinjene fikk form av en fiskekrok. Gjennom hele dagen ble nordstatenes stillinger angrepet, men til tross for store tap holdt linjene stand.

Tredje dag, den 3. juli 1863, fortsatte kampene langs hele linjen. Hovedslaget sto imidlertid ved senteret av nordstatenes linjer, hvor sørstatsstyrkene forsøkte et

Lincolnmonumentet i Washington er fullt av symboler. Her sitter Lincoln og holder på bunten av staver som utgjør hans to armlener. Bunten av staver er et gammelt samholdssymbol som stammer fra den romerske republikk. Odd Fellow Ordenen bruker dette symbolet.

Gettysburg er navnet på stedet for det blodigste slaget i den amerikanske borgerkrig. Det ble et vendepunkt i borgerkrigen. En ting er de militære overlegningene og strategien knyttet til dette slaget. Et annet er president Abraham Lincolns berømte tale, en tale som er så inn-

holdsmettet at du ikke kan sløyfe ett ord. Alle som skal studere retorikk kommer ikke utenom denne talen.

GETTYSBURGSLAGET

Slaget ved Gettysburg var et av de blodigste slagene i den amerikanske borgerkrigen. Slaget ble et vendepunkt

SBURG

OG ET SYMBOL

siste fremstøt for å bryte gjennom linjene. Sørstatene sendte 12500 infanterister 1600 meter over åpent landskap under kraftig beskytning fra artilleri mot nordstatenes styrker som hadde bygget opp et forsvarsverk av steiner og kvister. Sørstatsstyrkene led store tap da de kom frem til nordstatenes linjer og selv om deler av nordstatenes linjer brøt sammen, klarte ikke sørstatsstyrkene å bryte gjennom. Dette angrepet har i ettertid fått navnet «Pickett's Charge» etter en av sørstatenes generaler.

I løpet av slaget ble omlag 7800 drept og 27000 skadet. Dette var slaget med de største tap i løpet av den amerikanske borgerkrigen.

ABRAHAM LINCOLN (1809-1865)

Abraham Lincoln ble født 12. februar 1809. Foreldrene Thomas Lincoln og Nancy Hanks hadde ingen utdanning. Abraham ble født i en liten, ettroms tømmerhytte på Sinking Spring Fair i delstaten Kentucky. Den kommende presidenten ble dermed den første som var født utenfor De tretten koloniene på østkysten. Lincolns forfader, Samuel Lincoln, emigrerte til Massachusetts fra England på 1600-tallet. Hans etterkommerne flyttet

gradvis vestover fra Pennsylvania til Virginia, og vestover til en av de aller ferskeste statene i vest, Kentucky. Han var USAs 16. president fra 1861 til han ble myrdet i 1865. Lincoln ledet landet gjennom den amerikanske borgerkrigen, bevarte unionen, og avskaffet slaveriet. Lincoln ble skutt og drept i et attentat da krigen var over, bare en drøy måned etter at han var blitt gjenvalgt til president for en andre periode. Før Lincoln ble politiker og president virket han som advokat og medlem av Representantenes hus og Illinois' lovgivende forsamling. To ganger var han kandidat til Senatet, men ble ikke valgt.

Som en uttalt motstander av en utvidelse av slaveriet i USA, ble Lincoln nominert som republikanernes presidentkandidat i 1860, og ble valgt til president senere samme år. Som president bidro han til å bevare unionen ved å bekjempe ut-

bryterstatene som dannet Amerikas konfødererte stater under borgerkrigen. Han avskaffet slaveriet gjennom Emansipasjonserklæringen i 1863 og det 13. tillegg til USAs grunnlov i 1865.

Krigsmotstandere, kalt Copperheads, kritiserte Lincoln for å nekte å inngå kompromiss i slaverisaken. På den andre siden ble han kritisert av radikale republikanere for å gå for sakte frem i å forby slaveri. På tross av dette klarte Lincoln å overbevise gjennom sine retoriske evner. Gettysburgtalen i 1863 ble ikonisk i sin hyllest til prinsippene om nasjonalisme, republikanisme, likhet for loven, frihet og demokrati. Han ble myrdet i 1865, og ble stående som en martyr for idealet om én forent nasjon. Lincoln har gjennomgående blitt rangert som en av de største amerikanske presidentene gjennom tidene.

 DISTRIKT
NR. 18:
NORDMØRE OG
ROMSDAL

DISTRIKT NR. 18: NORDMØRE OG ROMSDAL

INTERVJU MED: DSS KARIN MARIE MIDTHAUG

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– På Rebekkarådsmøtet i 1993 tok daværende DDRP Kjellaug Bjordal i Distrikt 4 Møre opp spørsmålet om ikke det ville være fornuftig at distriktet ble delt i to, nemlig et Distrikt Møre og et Distrikt Nordmøre og Romsdal.

Odd Fellow brødrene hadde allerede foretatt en tilsvarende deling.

Reiseavstanden i distriktet og et økende antall loger tilsa at det ville være mest tjenlig at også det store Rebekka-distriktet ble delt. Storlogen besluttet dette, og dermed var Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal en realitet fra 1994, med Randi Hansen som det nye distrikts første DDRP.

Jeg er den femte i rekken av det vi nå omtaler som DSSer i Distriktet og innsatt 28. august 2014.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distriktet har vi fem loger og en leir. Den eldste Rebekkalogen, Rebekkaloge nr. 19 Tacita i Kristiansund, ble instituert 23. mars 1958. Den yngste er Rebekkaloge nr. 119 Mali som ble instituert 28. august 2004 i Molde.

Da loge Mali ble stiftet som nr. 119 var den nummer etthundre i rekken av Rebekkaloger i Norge som ble stiftet etter Rebekkaloge nr. 19 Tacita i 1958.

Den første kimen til dannelse av en Rebekkaforening i Kristiansund ble sådd etter et fellesmøte av kvinneforeningene i Odd Fellow logene i byen – Ankeret og Rune – 6. oktober 1955.

I april året etter ble ti søstre opptatt i Rebekkaloge nr. 9 Caritas i Oslo. Loge Caritas ble senere loge Tacitas moderloge. Flere søstre kom til og Rebekkaforeningen ble dannet i oktober 1957. Etter to års iherdig arbeid med

DSS Karen Marie Midthaug.

Foto: Arne Glomdal

Intervju med Distrikts Stor Sire Karin Marie Midthaug

Rebekkaforening ble så loge Tacita instituert.

Rebekkaloge nr. 19 Tacita har vært moderloge til to av distriktets Rebekkaloger, nemlig Rebekkaloge nr. 84 Kalken på Sunndalsøra som ble instituert i 1987 og Rebekkaloge nr. 106 Embla i Kristiansund som ble instituert i 1997.

Rebekkaloge nr. 32 Hild i Molde ble instituert i 1964 med Rebekkaloge nr. 6 St. Veronika i Ålesund som moderloge. Rebekkaloge nr. 32 Hild var moderloge til Rebekkaloge nr. 119 Mali i Molde som ble instituert i 2004.

– Hvordan har medlemstilveksten i Distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

– Medlemstilveksten i Distrikt 18 har i flere år vært god sett i forhold til landsgjennomsnitt. Logene arbeider godt og terminfester innvielser hver termin. Vårt

distrikt har vært et av pilotdistriktene for å prøve ut det nye opplegget for Venneaften. Dette har medført at fokus er blitt satt ekstra sterkt på medlemsutviklingen det siste året. Det arbeidet som logene har lagt ned i forbindelse med pilotprosjektet har gitt frukter og alle fem logene har tatt opp relativt mange nye søstre både i 2014 og hittil i 2015. Likeså vil alle logene innvie nye søstre nå i høstterminen.

Selv om vi har bra tilgang på nye søstre, er medlemstallet omtrent det samme. Dette skyldes dels at vi har to loger som er over 50 år gamle. Spesielt disse to merker den naturlige avgangen. Vi ser imidlertid også hos oss som i landet for øvrig at terskelen for å melde seg ut er mye lavere nå enn tidligere. For mange melder seg ut etter en tid. Dette må vi rette stor oppmerksomhet på i tiden fremover. Vi må skape et miljø i

den enkelte loge som sikrer at søstrene trives og blir værende. Det er alltid en krevende utfordring i alle landets loger. Det er liten vits i å ha et høyt antall med innvidde hvis vi ikke greier å beholde dem gjennom et positivt og byggende miljø.

Gjennomsnittsalderen i vårt distrikt kunne også med fordel vært lavere. Det blir lagt vekt på å rekruttere yngre medlemmer. Det virker som om vi har greit å senke gjennomsnittsalderen noe. Får vi først til en gruppe med litt yngre søstre i en loge, er det lettere å rekruttere flere.

Likeså kunne jeg ønske at flere av søstrene takket ja til kallelsen fra leiren. Her er medlemstallet synkende. Antall nye matriarker veier dessverre ikke opp for den avgangen som vi har – det være seg av naturlig art eller som utmeldelser. Her har vi nok også en utfordring som må prioriteres noe.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Jeg kan ikke se at vårt distrikt har noen utfordringer som skiller oss fra andre distrikt. Når det gjelder reiseavstander så ligger vel vi sann midt på treet sammenliknet med landsgjennomsnitt. Etter at det ble bestemt at det skulle settes opp buss fra de ulike stedene til leirslagning har dette medført at flere matriarker møter. Samholdet og tonen blant matriarkene fra de ulike logene er alltid veldig god.

De ulike embedskollegiene har god kontakt med hverandre og samarbeider godt når det er behov for det. Det kunne kanskje være ønskelig at vi besøkte hverandre oftere, ut over de fellesmøtene som blir arrangert. Det å se hvordan andre «har det» kan bidra til økt engasjement og gjøre at vi får en bedre følelse av å høre til samme familie.

Som jeg har nevnt i spørsmålet over er det å få rekruttert yngre medlemmer noe som opptar Embedskollegiene i alle logene i distriktet. Vi arbeider aktivt for å komme videre på dette sporet. Den største utfordringen som vårt distrikt har og som vi også deler med mange andre er å greie å utvikle våre logemøter og ettermøter slik at alle føler seg inkludert og verdsatt.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Foran fra venstre: Storrepr. Ingrid Haram, 119 Mali, DSS Karin Marie Midthaug, Storrepr. Mary Aakvik Mølgaard, 19 Tacita. Bak fra venstre: Storrepr. Sigrun Talsethagen, Leir nr. 15 Fosna, Storrepr. Bodil Hagerup Læg Reid, 84 Kalken, Storrepr. Ragnhild Varan, 106 Embla, Storrepr. Bodil Aspelund, 32 Hild.

Fotograf: Mette Brit Bjordal

REBEKKALOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 18:

Rebekkaloge nr	19 Tacita	Kristiansund	1958
Rebekkaloge nr	32 Hild	Molde	1964
Rebekkaloge nr	84 Kalken	Sunnalsora	1987
Rebekkaloge nr	106 Embla	Kristiansund	1997
Rebekkaloge nr	119 Mali	Molde	2004
Rebekkaleir nr	15 Fosna		1994

– Jeg har nå vært DSS i vel et år og trives veldig godt med oppgavene. Det har vært et år med mange utfordringer, men flest gode opplevelser. Til tider er det svært arbeidskrevende, som for eksempel nå i høst med alle Embedsinstallasjonene. Det medfører både mye reising og mange spørsmål, noe som er både krevende, interessant og lærerikt. Å få muligheten til å reise rundt og dermed bli bedre kjent de ulike logene i distriktet gir meg verdifull erfaring. Likeså føler jeg at det å kunne få bidra til å formidle våre verdier til søstrene gir meg mye og utvikler meg på det personlige plan. Jeg møter svært mange ivrige og entusiastiske medlemmer rundt om både i distriktet og på de ulike samlingene jeg får ta del i og dette gir meg stadig ny inspirasjon til arbeidet jeg er satt til.

Når jeg i tillegg har et godt og engasjert Distriktsråd til å hjelpe meg, føler jeg at jeg er heldig som har fått muligheten til å ha et slikt embede. Distriktsrådet møtes jevnlig, i alle fall tre ganger for året. Storrepresentantene er flinke å orientere om sin loge og vi har et veldig godt samarbeid oss imellom. Utenom Distriktsrådsmøtene har vi jevnlig kontakt via epost og telefon.

I løpet av dette året som DSS er jeg nok blitt mer og mer bevisst de verdiene som Odd Fellow Ordenen ønsker å formidle til sine medlemmer. Det å skulle gi konstruktive råd og rettledning til andre medfører også at en også må være villig til å ta inn over seg selv de holdningene som vi prøver å formidle.

Jeg har også fått erfare hvor trygt det er å ha en Storloge i ryggen som arbeider målrettet for å møte dagens utfordringer og som er der for oss når vi trenger det.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskaper og bedre ut i samfunnet?

Det har blitt lettere å synliggjøre Ordenen de siste årene. Alt er blitt mer åpent gjennom egne nettsider som vi kan oppfordre andre til å ta en tur innom. Terskelen for å prate om Ordenen til utenforstående er blitt lavere.

Likevel er det fortsatt mange som ikke kjenner noe særlig til oss. Noen har også en misforstått oppfatning om hva Odd Fellow Ordenen står for. Vi har et arbeid å gjøre på dette feltet. Den viktigste resursen er medlemmene våre. Vi kan alle fortelle om logen vår, om hvordan vi har det og samholdet oss imellom. Likeså er Venneaften en fin måte å gjøre oss bedre kjent. Her har vi muligheten til å kunne formidle vårt etiske budskap samtidig som vi formidler det gode samværet på ettermøtene.

Vi må heller ikke være for redd for å synliggjøre oss når vi yter støtte til andre, det være seg økonomisk støtte eller på det mer praktiske plan. Foruten Landssaken drives det jo en masse utadrettet sosialt arbeid av Odd Fellows ute i distriktet. La oss prøve å få formidlet noe av dette gjennom pressen – for dette er jo et resultat av vårt etiske budskap satt ut i praksis.

DISTRIKT
NR. 15:
NORDMØRE OG
ROMSDAL

DISTRIKT NR. 18: NORDMØRE OG ROMSDAL

INTERVJU MED:

DSS REIDAR BJØRN HALVORSEN

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet, og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Distrikt nr. 18 ble opprettet i 1986, og Leir nr. 18 ble instituert 15.mars 1986. Distrikt 18, som er Nordmøre og Romsdal nord for Romsdalsfjorden, har sitt ut-spring fra distrikt 4 som i sin tid om-fattet hele Møre og Romsdal. På grunn av lange avstander og mange fergeforbindelser, ble distriktet delt i to i 1986. Gunnar Holm var den første DDSS i distrikt nr. 18. Den gangen var DDSS forkortelsen Dis- trikts Deputert Stor Sire.

Leir nr. 18 Ambolten er en van-dreleir mellom Molde, Kristiansund og Sunndalsøra (Nordmøre og Romsdal). Leiren innbefatter til sam-men syv loger. I dag har leiren 282 medlemmer.

Leirslagningene holdes siste fredagen i måneden fra august til mai. Oppmøtet ligger på gjennom-snittlig 25%. Leirens gradspill blir flyttet mellom stedene og dette byr ikke på noen problemer.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distrikt 18 har vi syv Odd Fellow loger. Den eldste logen er loge nr 6 Rune. Den ble instituert så tidlig som 26.10.1919. Den yngste er loge nr. 151 Bolsøy ble instituert 17.11.2007. Det er altså nesten nitti års aldersfor-skjell på disse to logene.

Foranledningen til opprettelse av den eldste loge i distrikt 18, var slik det er beskrevet i loge nr. 6 Rune sitt 10 år jubileumsskrift:

«På foranledning av br. P. Sand-næs i Trondhjem kom Stor Sire Sam

DSS Reidar Bjørn Halvorsen.

Foto: Arne Glomdal.

Intervju med Distrikts Stor Sire Reidar Bjørn Halvorsen

Johnson hertil for å holde et Odd Fellow foredrag med det for øie å danne broderforening av I.O.O.F.

Arrangementet blev overdratt til br. Alfred Monge. Foredraget, der blev afholdt den 26. august 1918, samlet ca. 50 tilhørere. At foredraget vakte begeistring, viste sig derved at 17 av de fremmøtte herrer ansøkte om å bli opptatt i ordenen. Allerede d. 28. august blev disse innvidd i ordenen. De innvidde 17 bdr. dannet Kristiansund Broderforening av Odd Fellows med br. Ex.M. Øivind Arnesen som formann. De 14' dag-lige møter blev afholdt på børstjener br. O. Staviks kontor, som velvilligst var stillet til disposisjon.»

Når det gjelder institueringen av loge nr. 6 Rune, siteres igjen fra logens 10-år jubileumsskrift:

«Odd Fellowlosje nr. 6 Rune blev stiftet d. 26/10 1919 efter ansøknin-g til den Danske Storloge av I.O.O.F

av bdr. Øivind Arnesen, O. C. Thors-tensen, Alfr. Monge, Gudmund Ans-næs og Ole Sevaldsen.

Fribrev blev indvilget med de nevnte 5 bdr. som chartered-medlemmer. Indvielsen utføres av den danske Stor Sire dr. Petreus Beyer med assistanse av Stor Sekretær Br. S.F.O. Ravn, Stor Marsjall Br. Madsen fra Kjøbenhavn samt 12 bdr. av losje Eystein, br. Gjørtz fra Ålesund samt br. Eskildsen fra Stavanger.» Distriktets loger i dag:

Loge nr.6 Rune	1919	Kristiansund
Loge nr.11 Veøy	1922	Molde
Loge nr. 39 Ankeret	1953	Kristiansund
Loge nr. 80 Driva	1971	Sunddalsøra
Loge nr. 101 Fanne	1979	Molde
Loge nr. 131 Grip	1996	Kristiansund
Loge nr. 151 Bolsøy	2007	Molde

– Hvordan har medlemstilveksten vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne for-bindelse?

– Medlemstallet i distriktet er i dag på 575 medlemmer, fordelt på Molde (261), Kristiansund (243) og Sunndalsøra (71). Det betyr at de tre stedene har ca. 1% av befolkningen som medlemmer i sine respektive byer og tettsted. Tilgangen på nye medlemmer har variert noe, men den nye prøveordningen for venneaften som distriktet deltar i, må sies å ha hatt positiv effekt.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikt du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD I DISTRIKT NR 18 fra venstre: Karl Einar Lyngvær (Loge 39 Ankeret), Terje Tovan (Loge 11 Veøy), DSS Reidar Bjørn Halvorsen, Magne Grav (Loge 6 Rune), Kolbjørn Visnes (Loge 101 Fanne), Vidar Bjørkly (Leir 18 Ambolten).

Storrepresentantene Dag Nikolai Gjersvoll (Loge 80 Driva) og Odd Hole (Loge 151 Bolsøy) var ikke tilstede. Bjørn Vean (Loge 131 Grip) mangler på bildet, han var opptatt med opplæring av Kapellaner.

BILDENE TIL VENSTRE:

Bilde 1: HP i Leir 18 Ambolten – Odd Nasvik (Loge 80 Driva). Alle landets Hovedpatriarker står overfor nye og spennende utfordringer i forbindelse med revitalisering av leirarbeidet.

Bilde 2: Opplæring i OM-arbeidet vil få en ny giv i forbindelse med «Prosjekt Overmester», som Stor Sire omtaler i sin leder i dette nummer av De Tre Kjedeledd.

Bilde 3: Opplæring i CM-arbeidet. Ceremonimesterembedet ble gjort om til et valgembede gjennom Storlogevedtak i 2014. Ceremonimester er en av de viktigste aktører i Ordenens rituelle arbeid.

Bilde 4: Opplæring i Kapellan-arbeidet. Stor Kapellanene arbeider for tiden med å gi Kapellan-embedet et sterkere og mer rituelt innhold.

Bilde 4: Opplæring i Sekretær-arbeidet. Sekretærembedet er krumtappen i logens og leirens administrative arbeid. Hele Ordenens velbefinnende avhenger av at Sekretærarbeidet skjer profesjonelt og effektivt.

ODD FELLOWLOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 18:

LOGE NR.	6 RUNE	1919	KRISTIANSUND
LOGE NR.	11 VEØY	1922	MOLDE
LOGE NR.	39 ANKERET	1953	KRISTIANSUND
LOGE NR.	80 DRIVA	1971	SUNNDALSØRA
LOGE NR.	101 FANNE	1979	MOLDE
LOGE NR.	131 GRIP	1996	KRISTIANSUND
LOGE NR.	151 BOLSØY	2007	MOLDE
LEIR NR.	18 AMBOLTEN	1986	KRISTIANSUND

– Avstand var en utfordring på leirmøtene. Men etter at det ble satt opp buss mellom stedene, har fremmøtet vært stabilt og godt. Dette finansieres gjennom en reisefordelingskostnad betalt inn pr. medlem.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Jeg føler meg meget privilegert og ydmyk som får lov til å reise rundt og besøke så mange hyggelige Odd Fellow brødre. Jeg blir alltid ønsket velkommen

og treffer utrolig mange interessante enkeltmennesker med sine historier. Det jeg også ser er at Odd Fellow gjør noe med et enkeltmennesket, det i positiv forstand. Du legger merke til slikt gjennom årenes løp.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Det å nå ungdommen bør være et viktig mål for Odd Fellow Ordenen. Bruk av internett og nye sosiale media for å klare dette bør være en prioritert oppgave.

28
48

WASHINGTON

– imperiets nervesenter

Det overrasker mange at det er Washington som er hovedstaden i USA. Denne vakre, grønne byen med få høyhus er på mange måter en amerikansk byidyll. I denne idyllen med sine mange parker, åpne plasser og frodige vegetasjon finnes også maktens høyborger. Her kan man godt bruke det bildet at maktens jernneve er pyntet med broderte silkehansker.

BYEN SOM BLE DANNET FOR Å VÆRE HOVEDSTAD

Etter frigjøringen fra Storbritannia i 1776 ble det raskt klart at USA hadde behov for en selvstendig hovedstad og ikke en hovedstad som lå i en av delstatene. Inntil da hadde Philadelphia fungert som hovedstad. 16. juli 1790 besluttet kongressen at området rundt elven Potomac skulle bli et

selvstendig føderalt område. Det ble opp til president George Washington å finne det nøyaktige området. Deler av Maryland og Virginia ble avstått til føderale myndigheter. Det er et ganske lite område på 10x10 miles (16x16 km). Dette føderale området fikk navnet Territory of Columbia. Området bestod den gang av to eksisterende byer, City of Alexandria på sørsiden av Potomac og Georgetown på nordsiden. Øst for Georgetown grunnla myndighetene en ny føderal by og kalte den City of Washington. Her ble så Det hvite hus og kongressbygningen på Capitol Hill bygd. George Washington omtalte den selv aldri som annet enn Den føderale byen, selv om det jo er tre byer som senere har vokst sammen til en. I 1801 ble det føderale området offisielt organisert under navnet District of Columbia (DC). Herunder hørte de tre byene City of Washington, Georgetown og City of Alexandria. De resterende områdene innenfor DC ble delt i to kommuner, Alexandria County og Washington

County. USAs myndigheter flyttet til distriktet i 1800, og 27. februar 1801 ble det formelt satt under Kongressens jurisdiksjon. District of Columbia er det eneste landområdet i USA som er rent føderalt. Alt annet areal i USA tilhører en av de femti delstatene.

KONGRESSEN OG DEN LOVGIVENDE MAKT

Kongressen holder til på Capitol Hill. Kongressen er sammensatt av to kamre, for å bruke en europeisk talemåte. Det er Representantenes Hus og Senatet. Representantenes Hus har 435 medlemmer, mens Senatet har 100 medlemmer. Sammenlikningen med vårt gamle Odelsting og Lagting, eller det engelske Over- og Underhus er ikke søkt. I maktfordelingspråket er det Representantenes Hus og Senatet som har den lovgivende og bevilgende myndighet. Men samspillet mellom Den lovgivende myndighet og den utøvende myndighet som tilligger presi-

dentembetet, er annerledes enn i parlamentariske systemer, eksempelvis det norske.

«DET HVITE HUS» VAR FØR BARE ET KALLENAVN

Det Hvide Hus er kalt verdens mest berømte adresse med 1600 Pennsylvania Avenue. Og huset har en spennende historie. Det hvite hus ligger i den nordvestlige delen av Washington DC. Huset ble vedtatt bygget i 1790. President George Washington og byplanleggeren Pierre L'Enfant valgte stedet sammen, og grunnsteinen ble lagt 13. oktober 1792. Forbildet for huset er Leinster House, et slott i Dublin. Originalen er nå domicil for det irske parlamentet. Husets nåværende navn ble gjort offisielt av Theodore Roosevelt i 1901. Før den tid het det «Executive Mansion» som henviser til at presidenten har den utøvende myndighet i USA. Begrepet «Det hvite hus» er imidlertid blitt brukt uformelt siden 1811.

Første gang en president bodde i huset var i 1800. I 1814 under den britisk-amerikanske krig – et minneverdig år i norsk historie - satt britiske soldater bygningen i brann slik at bare ytterveggene sto igjen. Huset ble gjenoppbygget og veggene ble malt hvite for å dekke over merkene etter brannen.

Mellom 1949 og 1952 ble huset renoveret av USAs 33. president Harry S. Truman. En stor del av bygningsmange rom befinner seg i dag under jorden.

HØYESTERETT

Amerikas føderale Høyesterett er selvfølgelig det juridiske og rettslige sentrum i USA. Men den har en langt mer tilbaketrukket tilværelse enn Presidenten og folkene i Kongressen. Slik er det vel i alle land. Men USAs høyesterett har en enorm makt. Den føderale Høyesterett har ni dommere. Dommerne utnevnes av den amerikanske president for livstid, og fratrer ellers kun ved egen oppsigelse eller ved riksrettsdom. Ingen dommer er så langt fratrådt etter riksrettsdom, men en rekke er gått av etter eget ønske. Nettopp det at det er presidenten som utnevner høyesterettsdommerne gjør utnevnelsen partipolitisk. Demokratiske presidenter ønsker seg demokratiske dommere, og republikanerne det samme sett fra sin side.

PENTAGON

Denne femkantete bygningen i utkanten av Washington hvor man ikke har lov å fotografere, er omfattet av mystikk, makt og symbolikk. Forsvarsministeren og dennes departement er en del av presidentens utøvende makt. Men med USAs suverene militærmakt, får denne bygningen, ikke

minst for utenforstående, en stor symbolsk betydning. Bygningens særegne arkitektur er med på å styre denne betydningen og oppmerksomheten.

ARLINGTON

Amerikanerne hedrer sin væpnede styrke og sine falne. Derfor har æreskirkegården Arlington en særskilt status i det amerikanske samfunn. Her finner vi også det tyngste symbolet blant alle graver, nemlig Den Ukjente Soldats Grav som voktes døgnet rundt og året rundt. Odd Fellow Ordenen har årlige kransenedleggelser ved denne graven.

Æresgravlunden ligger i Arlington i Virginia, ved Potomacelva, midt imot Washington D.C. Gravlunden ble grunnlagt under den amerikanske borgerkrigen på eiendommen til general Robert E. Lee. Her hviler soldater som mistet livet under den amerikanske revolusjon, falne fra andre verdenskrig, Koreakrigen og Vietnamkrigen, samt fra krigen i Afghanistan og Irak.

USAs 27. president, William Howard Taft (død 1930), ble gravlagt her. USAs 35. president, John F. Kennedy (død 1963), ligger også begravet her. Det samme gjør hans enke, Jacqueline Kennedy (død 1994), og hans bror, senator Robert F. Kennedy (død 1968). Senator Edward «Ted» Kennedy ble også gravlagt her etter sin død i 2009. Blant øvrige kjente personer som er stedt til hvile på Arlington kirkegård er også nordmannen Bernt Balchen.

DE MANGE MINNESTEDER

Amerikanerne hedrer og ærer sine militære styrker. Æresgravlunden Arlington er et av mange symboler på dette. Men ellers er det en rekke krigsminnesmerker i Washington, faktisk et for hver av de krigene USA har vært involvert i etter borgerkrigen 1861-1865.

Byen er også full av minnebygninger etter tidligere presidenter.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

NIAGARA OG OT

30
48

Det amerikanske kontinent er stort og omfatter nå to av de syv verdensdeler. Det er på det nordamerikanske kontinentet vi finner USA og Canada. UNP har opprinnelig konsentrert seg om USA. Men den som kjenner Odd Fellow Ordenens historie, vet også at det ganske tidlig ble etablert loger i Canada. Disse ble en del av de områdene som ble direkte underlagt Sovereign Grand Lodge. Derfor varte det ikke lenge før UNP også la reisen til Canada.

USA OG CANADA

USA med sine 50 delstater dekker et område på noe i underkant av ti millioner kvadratkilometer og med en befolkning på om lag 330 millioner. Arealstørrelsen stiller det som det tredje største land i verden.

Canada er arealmessig noe større med tett oppunder ti millioner kvadratkilometer og er rangert som verdens nest største etter Russland som har nesten 17 millioner kvadratkilometer. Men Canadas befolkning er bare en tidel av USAs med sine om lag 35 millioner innbyggere. Canadas ødemarker og nordområder utgjør noe av verdens best bevarte villmark.

Vi gjør klokt i å huske på at under den store emigrasjonen fra Norge og vestover, var det ganske mange nordmenn som immigrerte til Canada. Ved folketellingen i 2001 var det 47 230 personer som oppga at de hadde norsk opphav og 316 530 personer sa at de hadde delvis norsk opphav.

NIAGARA FALLS

Niagarafossene – ja det er flere av dem. Er et av verdens mest spektakulære naturopplevelser. Niagara er et indiansk navn og betyr «vannets torden». Det er et

virkelig beskrivende navn. Naturfenomenet er tre fosser i Niagaraelven som renner mellom Eriesjøen og Ontariosjøen. Fossene fører 5720 kubikkmeter vann per sekund. Det er nesten seks ganger mer enn Victoriafossene i landene Zambia og Zimbabwe i Afrika. Niagarafossene er ikke spesielt høye, men ekstremt brede og de suverent mest vannførende i Nord-Amerika.

Skip kan passere fossene mellom de to store sjøene ved hjelp av Welland Canal i Canada.

Fossene er regulerte og en stor del av vannføringen går til produksjon av vannkraft. Canada og USA inngikk i 1929 en avtale om bevaring av fossene. Det er nemlig voldsomme krefter som også truer disse naturfenomenene.

Kraftig erosjon på opptil 3 meter i året flytter fallene stadig lenger sørover mot Eriesjøen. Historisk gjennomsnitt har vært 90 cm årlig erosjon. Det vil si at på tusen år flyttes fossene nesten en kilometer.

TAWA

Dagens erosjon er redusert til omlag 30 cm i året. Moderne tiltak har det siste århundret redusert erosjonen. Men siden bunnen av fossene ligger lavere enn bunnen av Eriesjøen, vil erosjonen før eller senere føre til at mesteparten av sjøen blir tømt for vann. Og da forsvinner disse voldsomme fossene. Vil du se dem, må du snart ta turen.

OTTAWA

– HOVEDSTADEN I GIGANTLANDET

Canada har fått et navn med indiansk rot – nemlig kanta – som betyr landsby eller bosetning. Canada består også av tretten områder med to forskjellige typer status. Men la oss for enkelthets skyld bruke det norske begrepet fylker. De tretten fylkene har mye større selvstyre enn vi er vant med. Men arealet er da også mye større enn våre fylker. Canada er arealmessig om lag 25 ganger så stort som Norge. Hvert av de tretten fylkene har sin fylkeshoved-

stad og selvstyremyndigheter. Canada er dermed en føderasjon, selv om forskjellene mellom Canada og USA også er stor. Canada er et tospråklig land hvor både fransk og engelsk er offisielle språk. Språksituasjonen er innfløkt, men engelsk dominerer.

Da USA ble samlet i perioden etter 1776, ble Storbritannia bekymret for at de britiske koloniene i området som vi kaller Canada, skulle bli dratt med i «det amerikanske dragsuget».

Ottawa er forbundshovedstaden i Canada og landets fjerde største by. Den ble grunnlagt i 1826 som Bytown og fikk sitt nåværende navn i 1855. Byen hadde om lag 900 000 innbyggere. Ottawa ligger i provinsen Ontario ved bredden av elven Ottawa som grenser mot den typisk franske provinsen Quebec. Byen er tospråklig og det snakkes både engelsk og fransk.

Ottawa er i ferd med å utvikle seg til et senter for høyteknologi. Byen har to universiteter. I byen finnes Parlamentet og ingen overraskes over at det er britisk parlamentarisme og statsskikk som råder. Når du går i Ottawa, finner du en bygningsstil som gjør at du lurer på om du er i en engelsk by

Canadas statsoverhode er Dronning Elisabeth II. Dronningen har stort sett seremonielle oppgaver og utpeker en generalguvernør på føderalt nivå og flere viseguvernører på provinsnivå som står for det praktiske rundt de seremonielle oppgavene. David Lloyd Johnston har vært Canadas generalguvernør siden 1. oktober 2010.

Det kanadiske parlamentet har to kamre. Medlemmene i Underhuset velges av folket. Senatsmedlemmene blir utpekt slik ordningen er i Overhuset i London.

Medlemmene i Underhuset velges i flertallsvalg i enkeltmannkretser. Det er den sittende regjeringen som har ansvaret for å skrive ut valg, noe som må gjøres senest fem år etter forrige valg. Det kan også skrives ut nyvalg hvis regjeringen mener den ikke har det nødvendige parlamentariske grunnlaget for å fortsette.

Den utøvende makten ledes av en folkevalgt statsminister. Statsministeren er Canadas regjeringssjef. Statsministeren kommer vanligvis fra partiet som har flertallet i Underhuset. Både statsministeren og regjeringsmedlemmene er vanligvis valgt inn i Underhuset.

CANADAS FLAGG

Canada har et ganske nytt og særegent flagg. Det nye flagget har vært i bruk siden 15. februar 1965. De mange kolonier og tilknytningspunkter medførte tidligere en sann forvirring av flagg, bannere, kongelige flagg, statsflagg og nasjonalflagg. Canadas nåværende nasjonalflagg er kjent som Maple Leaf og består av et hvitt senterfelt med et stilisert 11-hakket lønneblad på rød bunn.

Lønneblader har vært brukt som symbol på Canadas natur i ganske lang tid, i hvert fall siden 1700-tallet.

At landet har fått sitt eget flagg er vel et uttrykk for en økende selvstendighet. Det skjer jo over alt i tidligere engelske kolonier. *Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs*

UNP OG MODERNISERINGEN AV BUDORDENE

Da UNP startet i 1949 var det nok utdanningsperspektivet som lå sentralt i tankene til dem som startet opp. Begrepet «fattig student» lå nær for alle som hadde med studerende å gjøre. Alle studenter var fattige. De bodde gjerne dårlig, spiste dårlig og hadde lite å glede seg med. Å få en gratis tur til FN var for mange en uoppnåelig drøm.

Dette nærmer seg 70 år siden. Både i USA og Norge er studenters situasjon radikalt forbedret. Vi har fått et utdanningssamfunn hvor mulighetene er himmelropende bedre enn de var. Men det er fortsatt ungdom som lever i dyp fattigdom og er uten utdanningsmuligheter.

ODD FELLOW ORDENENS BUDORD

Odd Fellow Ordenen fire budord er å besøke de syke, å oppdra de foreldreløse, å hjelpe de trengende, og å begrave de døde. Innsatsen for å realisere disse påbudene er under stadig forandring. Når det gjelder

ungdommene som blir med på UNP, er de verken syke eller døde.

I dag er de heller ikke trengende.

De ungdommene som vi rekrutterer fra hele landet, er flinke, konkurransedyktige, intelligente og sosialt tilpassede. Gjennom konkurranser på sine respektive skoler har de funnet seg en førsteplass.

Slik jeg lærte disse flotte ungdommene å kjenne, er jeg helt sikker på at de har fått en så god start i livet, allerede kommet så godt i gang med sitt utdanningsløp at de vil klare seg meget godt uansett hvor de havner.

Å BESØKE DE SYKE

Da Ordenen formulerte påbudet om å besøke de syke, var det i et samfunn uten helsetjenester, uten hjemmesykepleie, uten vaksinasjon, uten sykehus, uten sykehjem og hvor det kanskje fantes en utdannet lege for hver halv million innbyggere. Den gang var det å besøke de syke ensbetydende med å vaske gulv, forbinde sår, ta seg av familien og kanskje stille kuer, griser og høns.

Gjennomsnittlig liggetid i sykehus har i løpet av sytti år sunket fra 30 til 4 dager.

Den offentlige helsetjeneste tar nesten

en femtedel av statsbudsjettet. Derfor får påbudet en helt annen betydning og et annet innhold i dag enn for få år tilbake.

Å HJELPE DE TRENGENDE

For hundre år siden var Norge et av Europas fattigste land. Nå er vi et av de absolutt rikeste. Fattigdomsbegreper har et fullstendig nytt innhold. Hva som er nød i dag er helt annerledes enn for få år siden. Derfor må vi hele tiden spørre: «Hvem er det som trenger hjelp?» Fysisk nød er nesten utryddet, men det er mange som trenger hjelp. Men behovet er forandret til det ugjenkjennelige.

Å BEGRAVE DE DØDE

I maleriet «En bondebegravelse» av Erik Werenskiöld ser vi at en i gravfølget står med spaden. Den er blitt brukt både til å grave opp graven og å kaste den igjen. I dag må vi heller rette oppmerksomheten mot de etterlatte.

Å OPPDRA DE FORELDELØSE

Da våre Ordensfedre formulerte dette påbudet, var det det mest moderne påbudet av de fire. De tre andre hadde eksistert i tusener av år. Utdannelse var noe nytt.

Våre Ordensfedre så klart at utdanning er veien opp og frem. For UNP var dette en visjon. Men vi må spørre: «Er UNP i dag et prosjekt som dekker budordets intensjoner?» Jeg har vanskelig for å se at de flotte ungdommene vi sender til UNP dekkes av budordets intensjoner. Også i Norge finnes det en mengde unge mennesker som om de ikke akkurat er foreldreløse, trenger et dytt og et løft for å komme videre. UNP var et fantastisk prosjekt. Nå trenger det sannsynligvis avsløring og fornyelse.

*Tekst:
Kjell-Henrik Hendrichs*

Dag Runar Pedersen.

Foto: Arne Glomdal

Medmenneske – hva legger vi i det ordet? Det er et så verdiladet begrep at vi bør ha en formening om hva det menes.

SOS Barnebyer hadde i vinter en videofilm på nettet, der en gutt sitter på et busstopp uten ytterjakke. Fryser, tydelig fortvilet sitter han der. Bare tre forbipasserende av veldig mange, lot være å gi ham sin egen ytterjakke. En ung jente satt tilbake i en kortermet singlet. Hun viste medfølelse og medmenneskelighet utenfor sin egen komfortsone. Filmen viste tydelig at det er mye empati og medfølelse i oss. Vi er i stand til å sette vår egen velferd til side for å hjelpe den som er i nød. SOS Barnebyers kampanje handlet om støtte til Syria; gi barna i Syria en vinterjakke ved å donere kr 90,-. I løpet av få dager hadde SOS Barnebyer fått inn nesten to millioner kroner.

Noen har stilt spørsmålet: «Hva om dette hadde vært en møkkete, fillete gutt eller ungdom?»

Ville vår empati og medmenneskelighet vært like tydelig?

Om det var en fremmed, ikke «en av oss», men en av «de andre»?

Ville vi likevel sett et tilsvarende resultat?

Ett år er gått og vi ser den største humanitære krisen siden andre verdenskrig. Det syriske folket er på flukt fra krig, terror, undertrykkelse og galskap. De satser liv og helse for å ta seg ut av et krigsherjet land. De søker en framtid, et håp. For seg selv og for sine barn. Og mens politikere diskuterer grensekontroller og Dublinavtalen – reiser folket seg og sier: Vær oss velkommen, bror og søster. Vi skal ta vare på deg, gi deg en mulighet, gi deg håp. Og plutselig handler det ikke lenger om politikk, det handler om mennesker. Medmennesker.

Det er en stor utfordring å ta imot mange flyktninger. Men som medmenneske har vi bare en utfordring – å tilby vår støtte og hjelp. «Hva kan jeg gjøre for deg?» Mitt lille bidrag kan utgjøre en stor forskjell i en flyktnings liv. Det kan gi håp. Det kan gi forståelse. Det kan gi vennskap. Vi må ikke la frykten for det som er annerledes hindre oss i å være medmenneske. Vi må møte utfordringene med den åpne hånd. Og så sier en av flykt-

HVA MED MEDMENNESKE OG NESTEKJÆR- LIGHET?

ningene - Det handler ikke om penger. Mange av oss har penger. Det er ikke det vi trenger. Vi trenger hjelp til å komme fram til et verdig liv. Vi trenger forståelse og aksept for at vi er flyktninger som har mistet alt – ofret alt – i troen på noe bedre. Og vi trenger din støtte til å finne håpet, til å lede oss fram til et bedre liv.

Klarer vi å sette oss inn i en slik tankegang, vi som er privilegerte og kan sitte rundt et festdekket bord, i fred og fordragelighet uten umiddelbare farer og trusler?

Makter vi å være medmenneske utenfor vår egen engere krets?

Kan vi forestille oss hva flykningene gjennomgår? Det å forlate alt for en tro på en ny framtid?

Jeg tror og håper det. Vår liv er så sammenvevd med Ordenens budskap at det burde ligge som en ryggmargsrefleks i oss. Vår personlige utvikling i Ordenen burde definitivt ha gjort oss til bedre medmennesker. Og vi er fortrolige alle sammen med budskapet fra Den Edle Kjærlighets Grad. Vi er alle med i Odd Fellow Ordenen med en forpliktelse til å handle. Nå er det opp til oss å handle. Det er i denne sammenhengen vi viser oss som Ordenssøsken i den profane verden.

Skal vi så ha dårlig samvittighet for at vi tillater oss å ha det hyggelig sammen, samtidig som det finnes så mange som ikke har dekket primærbehovene engang?

Nei, det er fullstendig feil fokus.

Vi skal tillate oss «å ha det greit», som de sier på Sørlandet. Det hjelper ingen om vi går inn i askesen og nekter oss alt som smaker av det gode liv. Tvert imot, for det er jo i kraften av det gode liv at vi kan se vår egen lykke og våre medmenneskers ulykke. Forstå håpet om et bedre liv og viljen til å ofre noe for å nå målet. Ikke bare hos våre Ordenssøsken, men mot og i det samfunnet vi lever i.

Meséner har alltid hatt en viktig rolle gjennom historien, stor eller liten. De har vært katalysatorer for menneskets utvikling, for kunst, filosofi, byggverk – ja, utviklet både mennesker og samfunn. Og den tradisjonen skal vi i Odd Fellow ta med oss. Å ha overskudd til å være medmenneske, kraft til å bidra til utvikling og evne til å forstå at det er i vårt lodd å hjelpe.

Så blir de stående, disse tre: Tro, håp og kjærlighet. Men størst av dem er kjærlighet. Kjærlighet til medmenneske, som utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.

«Hva kan jeg gjøre for deg?»

Tekst: Dag Runar Pedersen

MUSIKK I ALLE FORMER GLEDE!

Mennesket har vel alltid formet lyder, rytmer, toner og harmonier. Det finnes ikke en eneste kultur som er uten musikk. Musikk gir kanskje bedre uttrykk for følelser enn ord. I alle våre livsoverganger brukes musikk. Ritualer ved fødsel, bryllup og død skal alltid fylles med musikk. I Odd Fellow Ordenen har vi mye musikk. Men det synes som om vi har ubrukte ressurser i de mange brødre og søstre som kan spille og synge, men som ikke er «oppdaget». På Romerike finner vi en gruppe brødre som ikke bare musiserer, men sprer sine glade toner mange steder. De Tre Kjeleledd har fulgt dem litt i deres mange oppdrag.

32
48

– Hvordan startet dette da, Storrepresentant Bjørn Arild Johnsen?

– Det hele startet med at jeg fikk høre om brødre som spilte på forskjellige instrumenter. Dette holdt de for seg selv og gledet seg over musikken sin hjemme. Tanken slo meg, og da var spørsmålet: «Hvorfor kan vi ikke samles og spille sammen?», Kanskje kunne vi glede andre også? Selv er jeg veldig glad i musikk, og har spilt saxofon i mange år. Jeg ønsket meg noen som jeg kunne spille sammen med for å utvide musikkbilde med rytmer og harmonier. Som alt mulig annet var det mye famling i begynnelsen. Vi måtte jo avgjøre ut fra våre samlede kunnskaper om vi skulle spille etter noter og arrangementer, eller lage vårt eget opplegg med improvisasjon over melodiene ved å spille etter gehør.

– Hvor mange er dere og hva slags instrumenter spiller dere?

– Så langt er vi fem mann og alle er logebrødre. Dag Harald Bjørnerud spiller piano. Henrik A. Skogh trakterer slagverk. Sverre Skrolsvik spiller akustisk gitar. Leif A. Jordet spiller på sin bassgitar. Og så er det jeg som spiller tenorsaxs.

Sammen danner dette et lydbilde som passer godt til den musikken vi spiller.

– Hvilken eller hvilke loger kommer musikerne fra da?

– Som mange vet er det to Odd Fellow loger på Strømmen nemlig den eldste,

loge nr. 92 Romerike og den ganske unge loge nr. 153 Olavskilden. Det er disse to logene våre musikere kommer fra med tre fra 92 Romerike og to fra 153 Olavskilden.

– Er dere mange nok, eller skal dere vokse til et stort orkester?

– Vi kom jo opprinnelig sammen for å hygge oss med musikken. Vi hadde ikke

noen tanker på om vi skulle være to eller ti. Men med fem medlemmer er vi ganske smidige med hensyn til å samles for øvelser og å reise ut å underholde.

Vi vil ikke bli for store. Men siden du spør på den måten er vi på utkikk etter en gitarist til. Er det noen andre der ute så sier vi ikke nei, men det er viktig at vi får en besetning som gir oss det tonebildet vi ønsker.

SKAPER

– Hva slags musikk er det som står på repertoaret da?

– Det er jo klart forskjeller på årstidene. Derfor deler vi inn repertoaret i et sommer- og vinterprogram.

Gjennomgående blir det de tradisjonelle eviggrønne melodier fra 50-, 60- og 1970 tallet, som vi fremfører hovedsakelig instrumentalt.

Fra den tiden er det mye flott musikk å

hente. Hovedsaklig spiller vi uten noter og det gjør at vi alle må skjerpe både hukommelse og det å lytte til hverandre.

Det viktigste er at vi har det moro og inspirer hverandre.

– Hvem er det som etterspør dere?

– I starten var det vel egentlig «blott til lyst» og for egen glede. Men så ble vi «oppdaget» av våre egne loger. Det var en god begynnelse som satte tankene i sving om at vi kanskje kunne gjøre nytte for oss, også andre steder.

Så utvidet virksomheten seg til underholdning på Odd Fellow Seniorboliger.

Derfra var ikke veien lang til Rebekkaleir nr 17 Christiania og Rebekkaleir nr 1. Oslo i Stortingsgt 28.

Etter hvert er listen blitt lengre med blant annet Fram Rehabilitering i Bærum og Rolfsrudhjemmet i Lørenskog.

Nå jobber jungeltelegrafen for oss. Det har bragt oss videre med underholdning til stor glede for Holmenkollen Sportsklubb ved deres 30-årsjubileum, og ikke minst Pensjonistklubben i Norges Bank. De sistnevnte ønsker å bruke oss mer til sine evenementer. Vi stiller også opp når en søster eller bror fyller rundt år hvis vi har mulighet til det.

– Er dette en lukrativ forretning eller går det i minus?

– Vi kaller oss for «Old Fellow Band». Ingen av oss har tenkt en tanke på at dette skulle gi noen form for inntekt. Det er jo for gleden vi spiller sammen. Vi driver virksomheten etter det motto at alt som har med Odd Fellow Ordenen å gjøre, og ikke minst for syke og eldre, spiller vi uten noen form for utgiftsdekning. Vi tar derimot gjerne en kopp kaffe og en liten prat med dem vi underholder.

Når vi spiller for foreninger som har et underholdningsbudsjett, ber vi om dekning av våre utgifter.

– Hva kan det komme av at det er så få slike småorkestre i vår Orden?

– Ja si det. Det er et godt spørsmål. Det kan være at vi i loger og leire er alt for lite flinke til å lete etter talenter og ressurser. Det er få mennesker som flagger alt det de kan.

Når det gjelder å starte et lite orkester, må det være minst én som har tid og interesse ved å sette det hele i gang. Norge ligger jo på topp internasjonalt når det gjelder folk som spiller et musikk-instrument. Jeg er helt sikker på at det i logene over hele landet finnes en rekke uoppdagede musikere.

Nå er vi så heldige at alle i bandet er pensjonister og har tid nok.

Vår gode gitarist var på en tilstelning i Sverige i sommer. Der hørte han et svært godt band. Gjennom praten fikk han vite at alle medlemmene var over 80 år. Alder er ingen hindring.

– Hvor får dere idéer til repertoaret?

– Vi har jo alle et langt liv, også som musikere og musikkelskere, bak oss.

Vi trekker på det vi har lært og hva vi liker. Og så er vi lydhøre for hva våre tilhørere etterspør.

Det er et godt poeng å fremføre musikk som folk gjerne vil høre.

Når det gjelder musikk, er det virkelig et hav å øse av. Hele tiden produseres det musikk, noe er godt og noe forsvinner med en gang. Vi tar gjerne opp gode norske melodier og sanger som har gledet folk i flere generasjoner. Vi kan godt si at vi er altetende idet vi fremfører alt fra Alf Prøysen til Elvis.

– Hvor mye øver dere og hva tar det av tid?

– Vi øver hver torsdag i Ordenshuset på Strømmen fra klokken ti til fjorten.

Nå er det å øve en ganske kraftig konsentrasjon. Alle skal forholde seg til hverandre, det skal være samspill og harmoni. Vi skal drøfte repertoar og vi skal jenke oss etter hverandre. Vi lærer av hverandre hele tiden.

Klokken tolv er det bolle- og kaffetid. Da slapper vi av fra musikken, og går over til å diskutere det som opptar oss, og som beriker felleskapet.

– Har du noen appell til andre loger og leire?

– Jeg har en sterk mistanke om at det finnes en rekke uoppdagede musikere i vår Orden. De som spiller piano kan lett bli bedt om å spille til sanger.

Hvis du derimot spiller fiolin, vil fiolinen meget lett gli inn i et lite husorkester.

Slik er det med en rekke instrumenter som fløyter, klarinetter, og andre blåseinstrumenter. Jeg tror nesten alle loger kunne ha et lite «husorkester» hvis man bare leter etter. Derfor blir mitt spørsmål. Ikke minst til nye Undermestere: «Hvorfor nøle?»

Sett i gang med detektivarbeidet. Det er ikke noe så fint som levende musikk. Og et «husorkester» kan utmerket godt øve inn logens sanger og dermed spille til dem. Alt kan ikke stå ferdig på et øyeblikk. Begynn i det små og la det vokse etter hvert.

La ikke tiden gå fra dere! Det er rørende å merke hvordan tilhørerne nyter den form for underholdning. Det gir dem glede i mange uker fremover.

Ikke minst vil dette være en flott synliggjøring av Odd Fellow Ordenen over hele landet.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

HVA FÅR DU MED DEG

AV KJELL-HENRIK HENDRICH

For kort tid tilbake merket jeg meg at en eldre og erfaren logebror uttalte at det ikke var så lett å forklare hva man får igjen for et logemøte og et Ordensmedlemsskap. Dette synspunkt og erfaring deler han sannsynligvis med mange. Å være medlem av en sammenslutning som Odd Fellow Ordenen gir helt klart et annet utbytte enn hvis man er medlem av en organisasjon av en eller annen karakter. Derfor er det viktig å skjonne hvilke forskjeller man står ovenfor.

HVA ER FORSKJELL PÅ EN ORDEN OG EN ORGANISASJON?

En organisasjon har gjerne til formål å skape et produkt eller å ivareta egeninteresser.

Et idrettslag skal skaffe til veie treningsmuligheter, trenere, sponsorer slik at medlemmene får anledning til å utvikle sine sportslige ferdigheter som de ikke kunne ha gjort alene.

En fagforening er der for å ivareta medlemmenes sosioøkonomiske interesser og deres ansettelsesmessige trygghet.

Alle organisasjoner har et eksternt formål. Dette eller disse formålene er vanligvis uttrykt i foreningens lover og regelverk.

En Orden har selvfølgelig mange aktiviteter i tillegg til sitt hovedformål. Men Odd Fellow Ordenens hovedformål har til alle tider vært uttrykt i en engelsk formulering, nemlig «to elevate the Character of Man».

Søker vi etter en hovedskillelinje, kan vi si at organisasjoner har eksterne formål, mens Ordener har interne formål. Dette betyr jo ikke at organisasjoner ikke arbeider med karakterdannelse. Og det betyr heller ikke at Ordener bare arbeider med karakterdannelse. I kapittel 2 i boken Odd Fellow Ordens historie – det internasjonale perspektiv, er dette utførlig drøftet.

ORGANISASJONERS PRODUKTER KAN OFTE MÅLES OG VEIES

Hvis du har plassert eller lånt penger i en bank, er du interessert i rentesatsene og betalingsvilkår. Disse skal vurderes opp mot andre banker og deres tjenester. Er du

med i en fagforening, er lønnsutviklingen, pensjonsvilkår og ansettelsestrygghet noe av det man vurderer, også opp mot hva andre fagforeninger oppnår.

Selv om det ikke alltid er like enkelt å sammenlikne og vurdere, er eksempelvis renter og pensjonsvilkår materielle størrelser som man kan måle og vurdere.

Filosofen Rene Descartes kalte slike ting som kan måles, veies og kvantifiseres for «res extensa» - ting som har utstrekning. Dette er blitt en viktig måte å tenke på i forbindelse med organisasjoner. En organisasjon har ofte materielle mål, og disse målene kan måles og veies. En bank kan ha mange mål. Eksempler er stor egenkapital, konkurransedyktige utlånsrenter, liten og effektiv administrasjon. En fagforening kan ha ensidige mål som utelukkende lønnsøkning for medlemmene, eller et bredt og variert tilbud av sosiale goder. Et idrettslag kan ha som mål å utvikle topp idrettsutøvere, eller satse på breddeidrett. Dette er konkrete mål som kan vurderes, selv om også dette er underlagt et visst skjønn.

ODD FELLOW ORDENEN ER EN VERDIBÆRER

For å starte med Rene Descartes igjen, så hadde han også et annet begrep, nemlig «res cogitans» som kan oversettes med mentale verdier. De kan ikke måles og veies. Derfor er det også uhyre vanskelig å sette noen mål på dem. Hvordan skal man måle en personlig utvikling? Odd Fellow Ordenen bruker begreper som troskap, vennskap, kjærlighet, sannhet, tro, håp, barmhjertighet, toleranse, gjestfrihet og altruisme for å nevne noen. Hvert av disse begrepene involverer en rekke andre beslektede begreper og danner store begrepsknipper.

Alle virksomheter som har verdibaserte mål får en stor utfordring i å føre noen kvantitative bevis for at man når målene.

Kan man si etter et logemøte at «jeg er blitt mer trofast»?

Eller kan man si at «jeg er blitt mer sannferdig»?

Hvis man sier noe slikt, må man kunne dokumentere det på en eller annen måte. Og det finner de fleste som tenker over dette, svært vanskelig.

På den annen side står vi alle overfor en del verdiakser.

La oss se på de to som vi allerede har nærmet oss.

Å være trofast er det motsatte av å være troløs.

Å være sannferdig er det motsatte av å være løgnaktig.

Og la oss ta med det tredje, et begrep som Stor Sire Johan Middelthon (1882-1949) ofte omgav seg med.

Å være altruistisk er det motsatte av å være egoistisk.

HVORDAN MÅLER VI VERDIOPPNÅELSE?

Å måle om verdier virker gjør vi best gjennom menneskelig atferd. La oss se litt på fem verdier som filosofiprofessor Guttorm Fløistad setter opp i sin bok om «Verdier i verditapets tid». De verdier han drøfter er:

- respekt
- likeverd
- tilgivelse
- rettferdighet
- ydmykhet

Å arbeide med verdier er en langsom prosess. Først må du bli kjent med verdien. Så må du se hvilken atferd som preger verdien, og ikke minst hvilken atferd som **ikke** er forenlig med verdien. Når du blir kjent med begrepet respekt, fremstilles det ofte som en form for gjensidighet. Noe av det første er vel at vi skal behandle andre som vi helst vil bli behandlet selv. Noen mennesker vil vi erfaringsmessig behandle med respekt. En årsak kan være at de har makt og kan påvirke vårt eget liv på godt og ondt. Men ingen vil vel mene at du behandler folk med respekt hvis det bare dreier seg om dem som har en viss form for makt over deg. Å behandle alle mennesker du møter med respekt er for de fleste et ganske langt stykke å bleke.

Når vi ser på egenskaper ved verdier, kan vi få hjelp av sosiologen Max Weber. Han kalte en del begreper for idealtyper. Et eksempel på et idealtypisk begrep er ordet demokrati. Et absolutt demokrati vet vi egentlig ikke hva er. Et menneske som er absolutt respektfull overfor alle andre, finnes neppe. Verdier er altså noe vi hele tiden strekker oss etter. Og de fleste vil oppleve at de stadig feiler i forhold til idealene. Vi øver oss hele tiden på å leve opp til våre verdier. Denne prosessen er aldri avsluttet. Det øyeblikk vi tror vi har maktet det, er vi sannsynligvis på veien bort fra verdien vi søker etter.

HVA FÅR DU MED DEG FRA LOGEN?

Det du får med deg i et logemøte – hvis du vil – er en påminnelse og en stimulans

G FRA LOGEN?

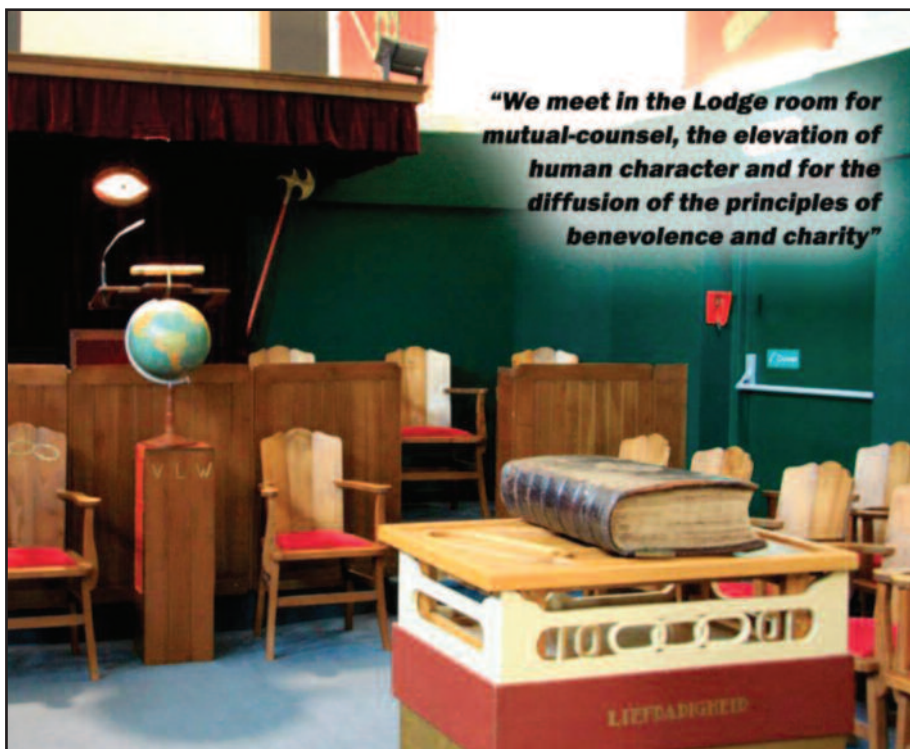
til å etterleve de verdier du møter i alle arbeidsmøter og gradgivninger. Det er dette som skjuler seg bak det gamle ordet dannelse. Dannelse er en langsom påvirkning, som en dråpe som stadig drypper. Alle kjenner vi til bildet av vanndråpen som gjennom sin stadige påvirkning etter hvert kan hule ut en granittblokk.

Det du får med deg fra en loge kan ikke måles og veies. Du kan sannsynligvis ikke merke noe særlig til det selv. Men etter hvert blir din atferd forandret. Holder vi oss til Fløistads verdibegreper, kan vi si det slik:

- din atferd ble mer respektfull overfor alle mennesker
- du behandler stadig flere mennesker som dine likeverdige
- du er mer tilgivende overfor stadig flere mennesker
- du søker stadig etter rettferdige og rimelige løsninger
- du viser stadig mer ydmykhet i ditt møte med andre mennesker.

Hvis dette er målet, er det ingen vanskelighet å tenke seg en utvikling i stikk motsatt retning, nemlig:

- du er respektløs overfor alle
- du behandler andre som verdiløse i forhold til deg selv
- du er stivnakket og hevngjerrig
- du grafser til deg uansett andres rettigheter
- du er hovmodig og innrømmer aldri feil

Alle Odd Fellow Ordenens verdier som du møter i ditt Ordensliv skal påvirke deg slik at du tar dem inn i din livsførsel. Det er i første rekke andre som merker dem.

Det er andre som skal oppleve at du bærer verdiene med deg i ditt liv. Selv

vil du kanskje mer oppleve hvor langt fra idealene du er. Det bør gjøre oss alle ydmyke overfor arbeidet med å arbeide på oss selv.

ÅPNING AV SOS-BARNEBYEN I MALAWI

Nå kan du få bli med på åpningstur til Malawi, etter prinsippet om først til møllen kan man nå melde seg på til turen. Landssaken for Odd Fellow i 2011 - 2013 gikk til å finansiere en ny SOS-barneby i Ngabu i Malawi. Det ble samlet inn hele 25 millioner kroner, barnebyen er snart ferdigstilt og i august 2016 skal den åpnes. Reisen er i regi av Odd Fellow Ordenen og SOS-barnebyer. Teknisk arrangør er Get Africa Travel. For de som vil oppleve mer av Malawi, er det mulighet for 4 dogn med Safari til Lake Malawi, i forkant eller etterkant av åpningsarrangementet. Dette arrangeres av Get Africa Travel.

PROGRAM FOR ÅPNINGSTUREN

9. august:
AVREISE NORGE

10. august:
ANKOMST BLANTYRE
TRANSPORT TIL HOTELLET:
SUNBIRD MONT SORCHE HOTEL,
[HTTP://WWW.SUNBIRDMALAWI.COM/SUNBIRD-MOUNT-SOCHE/](http://www.sunbirdmalawi.com/sunbird-mount-soche/)
FELLES MIDDAG PÅ HOTELLET

11. august:
SEMINAR OM SOS-BARNEBYERS ARBEID I MALAWI
FELLES LUNCH
ETTER LUNCH DELES GRUPPEN I TO
HALVPARTEN BLIR DELT I SMÅ GRUPPER OG BESØKER SOS-BARNEBYEN I BLANTYRE OG TILHØRENDE PROGRAMMER. DEN ANDRE HALVPARTEN BESØKER MARKEDET I BLANTYRE
FELLES MIDDAG OM KVELDEN

12. august:
I BLANTYRE: SAMME PROGRAM SOM ETTER LUNCH

11. august
DE SOM BESØKTE SOS-BARNEBYER 11. AUGUST BESØKER NÅ MARKEDET OG VICE VERCA.
FELLES LUNSJ OG MIDDAG

13. august:
ÅPNING AV SOS-BARNEBYEN OG SOS-SKOLEN I NGABU
ETTER FROKOST KJØRER VI TIL NGABU
(100 KM - 2 TIMERS KJØRING I BUSS)
RETUR BLANTYRE MED BUSS OM ETTERMIDDAGEN
FELLES MIDDAG MED GJESTER FRA SOS-MALAWI

14 august:
AVREISE
KORT SAMLING OG OPPSUMMERING AV OPPHOLDET.
AVREISE OM ETTERMIDDAGEN FOR DE SOM IKKE SKAL PÅ SAFARI I ETTERKANT
PRIS FOR OPPHOLDET I BLANTYRE OG NGABU
10-14 AUGUST:
USD 900 PER PERSON I DOBBELTROM
USD 267 I ENEROMSTILLEGG

Prisen inkluderer:

- ALL TRANSPORT I MALAWI: 24 SETERS BUSSE I 5 DAGER.
- OVERNATTING 4 NETTER: HOTEL SUNBIRD MONT SOCHE
- MÅLTIDER SOM BESKREVET: FROKOST OG MIDDAG ALLE DAGENE, LUNSJ PÅ HOTELLET (11. OG 12. AUGUST).
- DRIKKE: VANN I BUSSEN PÅ ALLE TRANSPORTETAPPENE
- EN NORSK STEDLIG REPRESENTANT: ELIN FOSSELIE PATON
- SKATTER OG AVGIFTER

Prisen inkluderer ikke:

- LUNSJ 10. OG 14. AUGUST
- DRIKKE TIL MÅLTIDENE
- TIPS
- FLY

FLY

Prisanslag er NOK 8.800,- per person (skatter og avgifter inkludert) med Ethiopian Air med følgende reiserute: Oslo- Stockholm- Addis-Blantyre . Vi gjør oppmerksom på at prisene for 2016 ikke er tilgjengelig for i slutten av september 2015. Spørsmål angående turen rettes til Stor Sekretær Steinar Jansen, tlf.: 22 83 92 42 eller pr. e-post: steinar@oddfellow.no Under finner dere våre vilkår og betingelser i forhold til betaling. Reisen blir fakturert etter at dere bekrefter endelig program og vi har mottatt bekreftelse fra hotellene/lodgene på overnattingene.

VILKÅR OG BETALING

25% av beløpet innbetales på den dato faktura er uestedt. Resterende 75% innbetales 45 dager før avreise. For avbestilling mot vederlag vil følgende gjelde:

A) Ved avbestilling mer enn 30 dager har gjestene rett til å avbestille reisen mot å betale et gebyr på 25% av totalbeløpet p.g.a allerede innbetalte beløp til overnatting

B) Ved avbestilling 30 – 15 dager før avreise, vil Get Africa Travel kreve 50% av beløpet.

C) Ved avbestilling 15 dager før avreise, vil Get Africa Travel kreve 100 % av beløpet.

Deltakerne sørger selv for å ta ut reiseforsikring og avbestillingsforsikring. Get Africa Travel kan ikke endre avtalevilkårne og reisens spesifikasjoner med mindre det oppstår hindringer utenfor Get Africa Travels kontroll. Get Africa Travel forbeholder seg retten til å forandre reiserute, transport og overnatting hvis forhold (som f.eks. brann, naturkatastrofer) tvinger fram en slik forandring. Ved betaling med kreditt kort vil det påløpe 3,5% på oppgitt pris.

LEIRINSTITUSJONENS UTBREDELSE

Vel åtte år etter at loge Washington ble instituert i Baltimore og vår Ordensgren av det store Odd Fellow treet var et faktum, opprettet våre Ordenstfedre den andre avdelingen i vår Orden. Den fikk betegnelsen Encampment – eller leir på norsk. Det skjedde også i Baltimore i USA 6. juli 1827. Leiren fikk ikke bare en rolle som Ordenens annen avdeling, men ble etter hvert også en forutsetning for å kunne danne storloge i et land. Den

første, norske leir ble etablert i en fart for å kunne tilfredsstille kravet om å ha minst en leir og ti loger for å kunne danne Den Norske Storloge. I 1980 ble Rebekkalereinen skapt. Etter hvert er det også kommet to leire i et distrikt, noe som tidligere ikke var vanlig. Det er to oversikter som skal til for å se leirutviklingen i Norge. Det ene er årstallet for institueringen. Det andre er lokaliseringen. Her kommer denne oversikten.

ODD FELLOW LEIRENE:

1	NORGE	1919	OSLO
2	VARDE	1952	STAVANGER
3	PATRIA	1958	BERGEN
4	DE TRE SØYLER	1958	ÅLESUND
5	KLIPPEN	1958	PORSGRUNN
6	TRØNDELAG	1960	TRONDHEIM
7	ØSTFOLD	1960	FREDRIKSTAD
8	VESTFOLD	1961	SANDEFJORD
9	HÅLOGALAND	1961	HARSTAD
10	ØSTERLEN	1964	HAMAR
11	NORD	1969	TROMSØ
12	AKERSHUS	1970	OSLO
13	NORDLAND	1974	BODØ
14	SØRLAND	1978	KRISTIANSAND
15	FINNMARK	1982	HONNINGSVÅG
16	HAUGARLAND	1984	HAUGESUND
17	BUSKERUD	1985	DRAMMEN
18	AMBOLTEN	1986	KRISTIANSUND
19	FJORDANE	1987	FØRDE
20	HELGELAND	1991	MOSJØEN
21	KONGSTANKEN	1992	STEINKJER
22	AUST-AGDER	1995	ARENDAL
23	SMAALENENE	2002	SARPSBORG
24	SALTEN	2005	BODØ
25	GLOMMA	2007	KONGSVINGER
26	ARKIPEL	2013	SVOLVÆR
27	HOMBORSIDE	2013	GRIMSTAD
28	OSLOFJORD	2015	HORTEN

REBEKKALEIRENE:

1	OSLO	1980	OSLO
2	BORG	1984	SARPSBORG
3	VESTRI	1984	STAVANGER
4	TELEMARK	1984	PORSGRUNN
5	BJØRGVIN	1985	BERGEN
6	TUNSBERG	1985	SANDEFJORD
7	MØRE	1985	ÅLESUND
8	AGDER	1985	KRISTIANSAND
9	TRONDHEIMEN	1986	TRONDHEIM
10	EIDSIVA	1986	HAMAR
11	MØYSALEN	1986	HARSTAD
12	TROMS	1987	TROMSØ
13	POLARSIRKELEN	1988	BODØ
14	HERA	1989	HERA
15	FOSNA	1994	KRISTIANSUND
16	KARMSUND	1995	HAUGESUND
17	CHRISTIANIA	1995	OSLO
18	SENIT	1996	STEINKJER
19	NORDKAPP	1997	KIRKENES
20	TROLLFJELL	1997	MO I RANA
21	MORENEN	2001	FREDRIKSTAD
22	VILJEN	2005	ARENDAL
23	TROLLFJORD	2005	SVOLVÆR
24	VESTAVIND	2009	STAVANGER
25	HORNELEN	2010	FØRDE
26	JARLSBERG	2014	HORTEN

Eks OM Dagfinn Arnesen var skribent i bladet på slutten av 1900-tallet. Hans artikler er lesverdige den dag i dag.

HVA MED LIKESTILLING?

I Odd Fellow Bladet nr 6/1999 kunne man lese: «Nå blåser det likestillingsvind over hele Odd Fellow Ordenen.» La meg få tilføye: Det blåser ganske kraftig, og vindøkningen må ha kommet hurtig. Vår Ordens 100-årsberetning fra 1898–1998 var ferdig utarbeidet i november 1997. Den inneholdt et avsnitt om «Rebekkainstitusjonen i Norge – en Ordensenhet i sterk utvikling.» Her omtales vedtaket på Storlogemøtet 1994 om at Rådspresident og Dep, Rådspresident heretter skulle delta i Storlogemøtet, og avsnittet avsluttes slik: «De får forslags- og talerett, men foreløpig ønsker de selv ikke stemmerett.» I februar i år fikk Ordensenhetene tilsendt informasjon om likestillingsforslaget, med frist 15. april for eventuelle kommentarer og forslag til endringer. Det var derfor med en viss undring at jeg i Odd Fellow Bladet nr 1/2000, utgitt i april, kunne lese følgende uttalelse fra Stor Sire: «Når vi nå får formell likestilling i Ordenen, er dette også en organisasjonsmessig fordel.» Det står «når», og ikke «hvis». Er saken «opplest og vedtatt»?

Kjære lesere! La meg straks fastslå: Min mening er at likestilling er ønskelig, nødvendig og i samsvar med vår Ordens etikk. Hvorfor da disse linjer?

I det før nevnte nr 6/1999 står det: «Den øverste leder skal være den best skikkede som vinner frem i valg. Det kan være en kvinne eller en mann.» Er ikke dette likestilling av beste merke? Etter min mening: Muligens – muligens ikke! Vel vitende om at min ringe mening veier minimalt, føler jeg meg likevel forpliktet til å presentere den. Selv om likestilling i valgbarhet er en selvfølge i dagens samfunnsliv, er det ikke uten videre sagt at den er en selvfølge i et Ordenssamfunn. Riktignok er det en forutsetning at to Dep. Stor Sire skal ha den praktiske ledelse av virksomheten til henholdsvis søstre og brødre. Dermed er – etter min mening –

likestillingen oppfylt. Imidlertid er det slik at Stor Sire er øverste leder for Ordenen, og som sådan ansvarlig for dens virke, innad som utad.

Vårt Ordenssamfunn oppstod – naturlig nok – som et brodersamfunn, og brødrene har i adskillige generasjoner oppfattet det slik – innad som utad. Hva med likestillingen hvis dette brodersamfunn i nær fremtid får en søster som øverste leder? En meget vesentlig – og naturlig – tradisjon blir brutt, og dette brudd vil følelsesmessig neppe gå ubemerket hen. Nåvel, men kan ikke våre Ordenssøstre argumentere likedan fra sitt ståsted? Hvorfor skal et søstersamfunn ledes av en bror? La meg bruke en velkjent klisje: «Et godt spørsmål!» Gode spørsmål er som regel problematiske. I sin ytterste logiske konsekvens skulle full likestilling tilsi to hver for seg suverene, samarbeidende Ordensgrener. Men dette er formodentlig verken påtenkt eller ønskelig. Hva så med tradisjon? Våre søstre har også sine verdifulle tradisjoner – i vesentlig grad frembåret av

brødre. For vårt lands vedkommende vil det være tilstrekkelig å nevne ett navn: Sam. Johnson. La meg nok en gang sitere fra avsnittet om Rebekkainstitusjonen i 100 årsberetningen 1898–1998: «Det som i 1926 var Sam. Johnsons ønske, er etter 66 år en realitet.» Sitatet får meg til å tenke på hva Camilla Collett skrev «Om Kvinden og hendes Stilling»: «En dag vil komme, da Sagen forløser seg selv.» Og videre: «Ligger denne Tid meget fjern? Jeg vil ikke oppleve den. Men jeg ved kun, at hvergang en Mand opløfter sin Røst i vor Sag, rystes der Tusender af disse frugtbringende Frø ned og drages vi Aartier nærmere Opfyldelsen.»

Kjære leser! Min mening er at den likestillingsvind som blåser over vår Orden, er velgjørende så lenge den ikke river tradisjonsrike trær opp med roten. Måtte den la selve tuntreet, det opprinnelige brodersamfunn, få beholde sitt rotfeste – en Bror som øverste leder.

Dagfinn Arnesen

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Det Norske Rebekkaråd ble instituert i 1933 og fungerte frem til 2001
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har 5. oktober 2015:

- 154 Odd Fellow loger
- 130 Rebekkaloger
- 28 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkaleire
- 11 854 Odd Fellow brødre
- 10 686 Rebekkasøstre
- Totalt 22 540

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter den eldste Odd Fellow leir med domicil i Bodø og hvilket nummer har den?
2. Når ble den første Rebekkaleir instituert i Danmark og hva heter den?
3. Hva heter den polske Stor Sire?
4. Hvem er Storlogens to Stor Marsjaller?
5. Hvor holder Rebekkaloge nr. 3 til og hva heter den?
6. Når og hvor kom vår gren av Odd Fellow Ordenen til Europa?
7. Hva er navnet på den amerikaneren som innførte Odd Fellow Ordenen i Europa?
8. Hvem ble Stor Sire i Norge etter Gustav Eriksen i 1936?
9. Hva heter Odd Fellow logen i Kirkenes?
10. Hva het Rebekkalogen i Kirkenes?
11. Hvor og når ble den siste Odd Fellow leir instituert?
12. Hvor skal symposiet i Norsk Odd Fellow Akademi arrangeres i 2016?
13. Vi har to Spesial Deputerte Stor Sirer i Norge. Hvem er disse?
14. Hva menes med ordet artefakt?
15. For hvor lang tid velges en Storrepresentant?

- SVAR:
1. Leir nr 13 Nordland, instituert 10. mai 1974.
 2. Rebekkaleir nr 1 Sara, instituert 27. januar 1979.
 3. Eugeniusz Myszk.
 4. Lill Kraft Johnsen og Thore Fredrik Grøner.
 5. Rebekkaloge nr 3 Vaar har sitt domicil i Stavanger og ble stiftet 5. februar 1921.
 6. Til Tyskland i 1870.
 7. John F. Morse.
 8. Johan Middelhon som var Stor Sire fra 1936 til 1949.
 9. Odd Fellow loge nr 55 Varanger, instituert 7. september 1957.
 10. Rebekkaloge nr 33 Corona, instituert 22. august 1964.
 11. Leir nr 28 Oslofjord, instituert 2. september 2015 i Horten.
 12. Symposiet skal arrangeres i Kristiansand fra 5. til 7. juni 2015.
 13. Randulf Meyer for Kunnskapsløftet og Per Arild Nesje for Strykelse & Ekspansjon
 14. Artefakt (latin arte factum, «gjort ved håndverk, kunst») er en kunstgjenstand, gjerne lagte for et bestemt formål. I en logesal er det en rekke artefakter.
 15. Storrepresentanter velges ordinært for fire år av gangen.

ODD FELLOW TOR

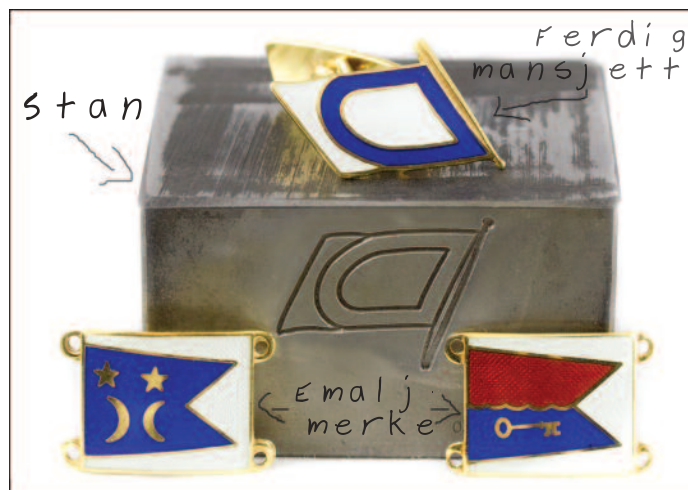
BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER Advokatfirma Kvale DA	Jan-Erik Grundtvig Sverre	22 47 97 60	www.kvale.no	0122 OSLO
ANLEGGSGARTNERMESTER Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BIL - NY - BRUKT - VERKSTED Toyota Haugesund AS	Leif Gunnar Rørvik	52 70 44 00	post.haugesund@toyota.no	5538 HAUGESUND
BILLAKKERING Lakk Service AS	Bjørn Martin Nernes	52 77 39 00	martin@lakk-service.no	5563 FØRRESFJORDEN
BILSALG Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING Firesafe AS	Hege Therese Grønhaug	47 09 110	www.firesafe.no	0605 OSLO
BRANNUTSTYR Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
DAMEKLÆR Zig Zag	Reidun Persson	22 43 06 90		0257 OSLO
EIENDOMSMEGLING Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
FERIE OG FRITID Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
FRISØRER Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13		0173 OSLO
GLASSMESTERE SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
GULLSMED Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50		0184 OSLO
HOTELL Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
HYBLER/LEILIGHETER Mosløen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSLØEN
KJØKKEN/INTERIØR A/S Stortingsgt 28	Ole Fjellidal	22 01 20 40		0161 OSLO
KRANER OG LØFTEUTSTYR E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22	www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
MALERMESTER Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MURMESTER Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
REGNSKAP Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REISEBYRÅ Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
REISEBYRÅ Advise AS	Viggo Bjørk	52 80 88 80	viggo.bjork@advise.no	5501 HAUGESUND
REISEBYRÅ Dønland Regnskapservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30	akd@donland.no	9002 TROMSØ
REKLAME Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI Medieverket Haugesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND
RØRLEGGJER/VARMEPUMPER Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
RØRLEGGJER/VARMEPUMPER Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
RØRLEGGJER/VARMEPUMPER Tindeland Rør - Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
RØRLEGGJER/VARMEPUMPER Rørlegger Geir Sirnes AS	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
SNEKKER Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKENUTSTYR Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10		0161 OSLO
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND Industrigummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.no	4260 TORVASTAD
TRAFIKKSKOLE Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
Andersen Trafikkskole	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
TRYKKERI Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND
UR/KLOKKER Lervik Ur AS	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND

**DE TRE KJEDELEDD HAR LEDIG Plass
FOR NYE ANNONSØRER!**

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!
opro@opro.no

**TRENGER DU NY LIVKJOLE?
ELLER NYTT LOGEANTREKK?**

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordretelefon: 62 52 86 66
Faks: 62 52 86 61 E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2015. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 885,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 855,-

Art. nr. 11089
Kjedeleddnål m/stener
Kr. 160,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 100,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 410,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båttflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		530,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		150,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 325,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		885,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		855,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		535,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		195,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		435,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		550,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 325,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 415,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11058	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		225,-
11062	Hvite vanter one size		98,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11071	Oval hvit bildecal, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecal til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	Kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		100,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		50,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		160,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok 2013		50,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER...

Menneskelig adferd har en enorm variasjonsbredde. Hvordan vi omgås hverandre er en liten bit av denne atferden. Og i denne biten hører med hvordan vi hilser på hverandre. I hele verden er hilseformene så mangfoldig at det er vanskelig å få den gode oversikt. Ser vi på Norge alene, er det lettere å gjøre seg opp en begrunnet mening.

Noen steder i landet og i visse kretser er det høyst uvanlig å håndhilse. Mens andre steder er håndhilsing den gjengse form å hilse på hverandre.

I Odd Fellow Ordenen har vi en sterk kultur for å hilse på hverandre. Alle er ikke vant med det fra tidligere av. Jeg husker da jeg som ung mann ble medlem av loge nr. 1 Norvegia, var denne omfattende håndhilsingen uvant for meg. I ettertid ser jeg at det å lære seg å hilse på alle var en meget god, sosial trening. Denne ferdigheten har jeg i all ettertid bare hatt nytte og glede av.

Forskning viser oss at fysisk berøring skaper større oppmerksomhet. Ved å håndhilse skapes det en bedre kontakt enn hvis du ikke gjør det.

Etter min mening består hilseritualet – for det er jo et ritual – av tre elementer. Det første er selve håndtrykket. Deretter kommer blikkontakten. Uten blikkontakt kan hilsen virke ganske overflatisk og til dels meningsløs. Du skal se den du hilser på i øynene. Og det hele avsluttes med utveksling av noen vennlige ord. Og dine ord bør avgjort være vennlige, ikke kryptiske sidebemerkninger.

Gå til ethvert logemøte og enhver leirslagning med den hensikt å hilse på alle. Det kan vel oppstå situasjoner hvor du ikke makter det. Kommer du litt sent, kan du hindres i ditt gode forsett.

Men dette med å hilse har også sine litt kinkige sider. La meg starte med noen kloke ord som sikkert flere har sagt, men som jeg husker i Eks Rådspresident Lillemor Johnsens utsagn. Hun sa ofte: «Du kan ikke like alle. Men du kan være høflig mot alle!» I vår Orden er vi om lag 23.000 medlemmer fordelt på 350 Ordenenheter. Selv om vi er felles om våre verdier og særegenheter, er det utenkelig at alle skulle like hverandre. Men alle kan hilse på hverandre.

Så oppstår dette merkelige fenomenet at man blir klar over at noen Ordensfolk ikke hilser på hverandre. Poenget er ikke det at de ikke kan eller ikke har anledning. Noen vil av ulike grunner ikke hilse på hverandre.

Foto:Arne Glomdal

Odd Fellow Ordenen er en flott skole i etisk dannelses.

Den er også et glimrende sted for sosial trening i vennlige omgivelser. Å kunne øve seg opp til både å lære, forstå og praktisere etiketten er allmennkunnskap av beste merke. I Ordenen kan du også lære mye om talekunst og om å konversere. Du lærer også mye om toleranse og menneskevennlighet. Men ingen av oss lærer å like alle.

Og det er vel her «hunden ligger begravet» når vi registrerer at Ordensfolk ikke hilser på hverandre.

Vi misliker et annet menneske.

Det kan til og med hende at den du misliker har gjort deg urett en eller annen gang.

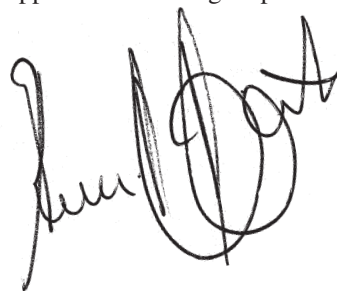
Eller kanskje det er du som har gjort urett og skammer deg over det.

Det er her dannelses kommer inn.

Dannelses i denne sammenheng gjelder det å hilse, selv om du av en eller annen grunn ikke liker vedkommende.

Av dannede mennesker bør man kunne forvente at de hilser på andre uansett.

Det er jo nettopp dette som er tegnet på dannelses.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Vivi S. Uhre
strstorskrm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmoe
brstorskrm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Hanne Marie Bukaasen
Mobil tlf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Bjørn Haarr
Mobil tlf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Liv Tefre
Mobil tlf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tlf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Randi Marie Muri
Mobil tlf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold

DSS Astrid Westheim
Mobil tlf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold

DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tlf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tlf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Bjørn Karin Hoel
Mobil tlf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tlf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark

DSS Agnes Margareth Henriksen
Mobil tlf 932 48 609

Distrikt 13 Salten

DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tlf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Hornetvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tlf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tlf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Marit Grinde
Mobil tlf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Kari Belgum
Mobil tlf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Else Margareth Byholt
Mobil tlf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Lillian Kristensen
Mobil tlf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo

DSS Espen Rud
Mobil tlf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Ove Gloppen
Mobil tlf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tlf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Kristian Haugan
Mobil tlf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark

DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tlf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Jon Erik Holm
Mobil tlf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold

DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tlf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Reidar Henningsen
Mobil tlf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Johnny Lund
Mobil tlf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Leif Arne Larsen
Mobil tlf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark

DSS Jon Holien
Mobil tlf 415 50 266

Distrikt 13 Salten

DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tlf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tlf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Sverre A. Granheim
Mobil tlf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tlf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Snorre Østlund
Mobil tlf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tlf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene

DSS John Egil Haug
Mobil tlf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tlf 958 52 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike

DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tlf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordsjø Mob.: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Hvis du skal reise til utlandet og vil besøke Odd Fellow virksomhet, gå du inn på oddfellow.no. Derfra klikker du deg inn på «Her er vi». Under denne fanen finner du «Grupper/Klubber». Der ligger de utenlandske adressene.

27
28

DE TRE KJELELEDD
 ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 93. ÅRGANG

REDAKSJONEN
Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
 hendrichs@asker.online.no
 Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:
Jon Esben Johnsen
 j-esjohn@online.no
 Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
Knut Aslak Wickmann
 wickmann@gmail.no
 Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
Torill Evjen Solli
 torill.solli@oddfellow.no
 Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:
 21 200

Trykk:
 UnitedPress Poligrafija corporation
 Latvia

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

DET EKSISTENSIELLE

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831),

Hvem er ikke opptatt av å leve og av sitt liv? I tidligere tider hadde filosofene som regel vært opptatt av de store, metafysiske systemer. Søren Kierkegaard (1813-1855) syntes ikke dette var viktig. Når han så på systemene til sin store tyske forgjenger Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831), kalte han systemene for en «valsetakt». Dette var ikke respektfullt ment.

Det Søren var opptatt av var hvordan vi lever våre liv her og nå. Han ble da også opphavet til en ny filosofisk retning, eksistensialismen. Dette er en retning innen filosofien som er opptatt av hvordan, hvorfor og med hvilke konsekvenser vi lever våre liv.

Hegels filosofi ble etter hvert delt i to forskjellige systemer. Det samme ble Kierkegaards eksistensialisme. Begge hadde store tankemessige muligheter i seg.

Kierkegaard ble knyttet til den såkalte kristne eksistensialisme, mens filosofer som Albert Camus og Jean-Paul Sartre – begge franskmenn – ble knyttet til den såkalte ateistiske eksistensialisme.

Det er ikke lett å få tak i Kierkegaards tanker. Han utgav en rekke bøker, men det var i all hovedsak små skrifter med forskjellige pseudonymer som forfattere. Hele tiden er han opptatt hvordan vi skal leve og konsekvensene av vår livsførsel.

Et av hans mest kjente sitater viser vel hvordan han så på kompleksiteten, nemlig:

«Livet kan bare forstås baklengs, men det må leves forlengs.»

Han så at livet besto av forskjellige stadier. Disse stadiene er ikke alderstrinn, men stadier i menneskets moralske utvikling. Vi ser at livet i hans tenkemåte deles i fire etiske stadier:

- *Spissborgeren. Kierkegaard mener at mennesket adskiller seg fra dyrene og plantene ved å ha et selv – altså en bevissthet, en ånd. Men en «ny» person har ennå ikke sett seg selv, og lever derfor i likegyldig konformitet og vane. Han kalte denne livsformen for Spissborgeren.*
- *Estetiker. På et tidspunkt tvinges spissborgeren å forholde seg*

til sitt eget selv, men vil med det samme forsøke å flykte fra sin egen eksistens, for eksempel ved forbruk og ødselhet.

- *Etikeren. Dette stadiet er det egentlig ærlige og ansvarlige punktet, hvor personen er trådt i eksistens og ikke fornektet sitt eget selv. Men etikeren vil mangle mening i tilværelsen og vil bli grepet av en eksistensiell angst.*
- *Det religiøse stadium. Dette er Kierkegaards siste stadium, hvor et menneske griper fatt i livets egentlige mening.*

Søren Kierkegaards forfatterskap er noe man aldri blir ferdig med. Noen ganger tror man at man har forstått hva han mener, så glipper det igjen.

Odd Fellow Ordenens idéer har klare paralleller til Kierkegaards eksistensielle filosofi. Liver består av valg. Av mange valg, eller også bare av valg. Vi velger hele tiden. Livet består av utvikling så lenge vi lever. Det er en konsekvens av valgene. Ingen kan etisk stå stille. Derfor sier også Søren Kierkegaard:

«Å våge er å miste fotfestet for en stund.

Ikke å våge er å miste seg selv.»

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs